له قبایلي مشرانو سره د ارهګري
او اوریکي، د مخنیوي پر سر
د خبرو اترې (۲ مخ)

د دښمنانو وحشیانه یرغلونه
افغانان دخپل هیواد د پرمختګ
له کلک هوډه نه شي اړولی (۲ مخ)

خفت خورشید (کتاب تحقیقاتی
در مورد افغانستان از
چاپ برآمد) (ص۲)

مساعی برای افغانی
شدن مصالحه (ص۲)

...ر دول همکاري نه چمتو دی

...سره هر دول همکارۍ ته چمتو دی
...په دغه ټلیفوني اړیکه کې څرګنده کړه چې
...ي جمهوررییس د لوړې له مراسمو وروسته
...ب فرصت کې هغه هیواد ته سفر وکړي
...د ایران منتخب جمهور رییس ډاکتر حسن
...دې په ترڅ کې چې د افغانستان
...ي د نېکمرغۍ او بریالیتوب هیله وکړه، د
...هوررییس له ټلیفوني اړیکې څخه مننه وکړه
...د کرزي څخه یې وغوښتل چې
...ر وکړي

Ketabton.com

...ې وزیران او د نورو اړوندو ادارو چارواکي کې
...ونو ستونزې او غوښتنې په هر اړخیز ډول وڅېړي

کړې هیواد ورځپاڼې ته د جمهوري
ریاست د رسیو له دفتره په را استول
شوي خبر کې ویل شوي، چې په
دغې کتنه کې چې بروز غرمه په ارګ
کې ترسره شوه، مولوي محمد نسیم

اخند زاده، مولوي نظر محمد، مولوي
عبدالمبین او د هلمند ښاروال محمد
فاضل صافي د نورو په استازیتوب
خبرې وکړې او د ارغنداب پر سیند د
اوبو د دوو بندونو، ۸ مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دپوځي عملیاتو او مسوولیتونو د پر غاړه اخیستو لپاره د کورنیو ځواکونو وړتیاوې

سرمقاله

کورنيو ځواکونو په ټول افغانستان کې په رسمي ډول د پوځي عملياتو مشري د پوله ځانګړو مراسمو په لړ کې پر غاړه واخيسته. دا له پلان سره سم د هغې ژمنې پوره کول دي، چې څه موده وړاندې د افغانستان د اسلامي جمهوريت د جمهور رييس حامد کرزي په مشرۍ افغان پلاوي امريکا ته د سفر پر مهال د امريکا له ولسمشر باراک اوباما او د ناټو له سرمنشي راسموسن سره د کتنو پر مهال کړې وه. پرون په کابل کې له بهرنيو ځواکونو څخه کورنيو ځواکونو ته د پوځي عملياتو د مشرۍ د سپارلو او د امنيتي مسووليتونو د لېږد پنځم پړاو د پيل لپاره ځانګړي مراسم جوړ شوي وو ، چې په کې د حامد کرزي او د افغان لوړ پوړو چارواکو ترڅنګ د ناټو عمومي سرمنشي اندرس فوغ راسموسن هم ګډون کړی و. دا د افغانستان په تاريخ کې مهم پړاو دی ، چې پيل شو . له دې سره کورني ځواکونه نور هم تر ډېره مسووليت لاندې راغلل او د تاريخ په ډېرو حساسو شېبو کې هغوی دې ملي دندې ته اوږه ورکړه. دا په داسې حال کې ده ، چې له هېواده د بهرنيو ځواکونو دوتلو لړۍ روانه ده او د تاريخي دښمنانو په لمسون په ښکاره توګه لاسوهنو او جګړو زور اخيستی. پاکستان په ښکاره توګه خپل جنګيالي افغانستان ته پر حکومت د فشار او د خپلو موخو د ترسره کولو لپاره را استولي او پر سرحدي سيمو بې حمايوي بريدونه جاري ساتلي دي افغان ځواکونو ته د امنيتي مسووليتونو د لېږد پنځم پړاو هم پيل شو، چې په بشپړېدو سره به يې د هېواد امنيتي چارې افغان لوري ته وسپارل شي تر اوسه کورنيو ځواکونو په پوره مېړانه او ملي روحيې د لېږد څلور واړو پړاوونو ته اوږه ورکړې او په هغو سيمو کې ،چې دا پړاوونه بشپړ شوي ،امنيت د ډاډ وړ دی ،خو بيا هم کورني ځواکونه د دښمنانو د لاسوهنې او د هغوی د محاصې جګړې د مخنيوي لپاره بايد د ټن زماني له غوښتنو سره سم پياوړي واي ،سره له دې ،چې په دې اړه د نړۍ ګڼ هېوادونو له افغانستان سره د مرستو ژمنې کړې او د ناټو مشر راسموسن پرون بوځل بيا دا ژمنې تازه کړې ،چې له افغانستان سره به درېږي او د کورنيو ځواکونو د پياوړتيا لړۍ به دوامداره ساتي ،خو لا هم کورني ځواکونه د لرې ويشتونکې موخې وسلې، د هوايي مدافعې لپاره پياوړې الوتکې او نور اړين جګړه يېز تجهيزات نه لري، دا چې په محاصې جګړه کې دښمن کورنيو ځواکونو ته نه شي ټينګېدای ،دا هغه ملي اسلامي او د وطن پالنې لوړه روحيه ده ،چې د کورنيو ځواکونو په څنډه کې احسل شوې ،خو د ټن زماني جګړه پر پياوړې روحيې نه ،بلکې په پر مخ تللو وسلو او جنګي تجهيزاتو ګټل کېږي ،له همدې امله د کورنيو ځواکونو د پياوړتيا سخته اړتيا ده. جمهور رييس د همدغې اړتيا د پوره کېدو په هيله له نړيوالې ټولنې غوښتنه وکړه، چې د سيمې شرايطو ته په پام سره دې د افغان ځواکونو د پياوړتيا او تجهيز لپاره مرستې وکړي او ناټو او نور مرسته کوونکي هېوادونه دې د افغانستان پوځ له هوايي او مځکني پلوه پر پياوړي پوځ بدل کړي که داسې ونه شي ،نو افغانان به له سختو ستونزو سره لاس او ګرېوان وي ،ځکه د امريکا په مشرۍ ناټو په کاونډ کې د ترهګرۍ مخنيوی ونه کړ او پر هغو ګړيو او حکومتونو يې فشار رانه ووړ ،چې ترهګر پالي ،روزي يې او بيا يې پر مهمو موخو د بريدونو لپاره ګوماري. دا چې د نړيوالو ځواکونو شمېره د مهال وېش له مخې کمېږي،نو بايد ځای يې کورني ځواکونه په داسې حال کې ډک کړای شي ، چې پر مختللې وسلې او پياوړې هوايي ځواک ولري. د پوځي ځواکونو د پياوړتيا ترڅنګ اقتصادي پرمختګ او پر ځان بسيانه هم د افغان حکومت لويه او خورا مهمه دنده ده، چې بايد په کم وخت کې يې تر سره کړي.

له قبايلي مشرانو سره د ترهګرۍ او اورپکۍ د مخنيوي پر سر د خبرو اترو

هدايت الله نوري

دا چې د پښتونخوا د عوامي نشنل ګوند مشر محمود خان اڅکزي او نور مشران او سياسيون وايي چې پاکستان په ښکاره د افغانستان په چارو کې لاسوهنه کوي. د عوامي ګوند مشر محمود خان اڅکزي په اسلام اباد کې د بلوچستان د وروستيو ناامنيو په اړه د ملي شورا ځانګړې غونډې ته ويلي ، چې د ناامنيو پړه په ټوله کې پر امنيتي ارګانونو ده « پاکستان د افغانستان په چارو کې لاسوهنه کوي. اسامه په ايبټ اباد کې اسلام اباد ته څېرمه د پوځ مرکز ته نږدې ووژل شو. اتوم بم مو خرج کړ او په قبايلي سيمو کې مو وسله والو ته پناه ورکړې. چې دې ټولو په نړيواله کچه پاکستان منزوي کړی دی » د نوموړي په وينا، ټوله نړۍ د پاکستان دښمنه شوې او د نړيوالو ډېرې ادعاوې او تورونه هم ثابت شوي دي «د پاکستان امنيتي او استخباراتي اداري دومره پياوړې دي چې له څرو اوبو څخه ستنه پيدا کولی شي، خو په کوټه کې امنيت نه شي ټينګولی » د هغه په وينا، پخوانی پوځي چارواکي کرنيل امام اعتراف کړی و، چې ۹۵ زره کسانو ته يې په بېلابېلو برخو کې پوځي روزنه ورکړې. چې له حکومت سره يې هيڅ اسناد نشته. هغه غوښتنه وکړه، چې له قبايلي سيمو څخه دې پوځ و ايستل شي او په دې سيمو کې له مېشتو وسله والو طالبانو سره د امريکا په ګډون خبرې اترې پيل شي، خو اڅکزي وويل، چې د خبرو اترو له پيلېدو سره سم دې امريکا په قبايلي سيمو کې بې پيلوټه برېدونه بند کړي «امريکا خو ليونۍ نه ده، چې پر قبايلي سيمو بې پيلوټه برېدونو سلګونه زره ډالر لګښت کوي، دا يو حقيقت دی چې هغه وسله وال شتون لري » په هر حال په افغانستان او له ډيورنډ کرښې پورې سر د پاکستان د ناوړو موخو لپاره روانه جګړه او لاسوهنې څه نوې مسئله نه ده ،بلکې لومړی د افغانستان د بربادۍ لپاره د اوولسمې پېړۍ په پای کې انګريزانو پلانونه پر لاره واچول .بيا يې افغانان د اتلسمې پېړۍ د پای په خو لسيزو کې پر بېلابېلو ټولو سره ووېشل .خو کله ،چې په ۱۹۴۷ زېږديز کال د انګريزانو د مغرضانه هڅو څخه په لر کې يو کاذب هېواد پاکستان رامنځته شو ،نو خپلې لاسوهنې يې لږ په نيغه نه ،بلکې د پاکستان پر مټ په افغانستان کې تر ننه جاري وساتلې . انګلستان په اصل کې داسې عايداتي سرچينې نه لري ،چې پېړۍ بسيا وي .نو د پرديو هېوادونو د لاندې کولو په صورت کې مالي تر لاسه کوي او د دې لپاره يې د خپلې امپراتورۍ د پراختيا هلې ځلې پيل کړې او دا چې هندوستان تر اوولسمې پېړۍ پورې ګڼې خزانې لرلې ،نو انګريزانو هم د هند د سرو زرو د مرغۍ د تر لاسه کولو لپاره هلې ځلې ګړندۍ کړې . د اوولسمې پېړۍ په لومړيو کلونو کې انګريزانو ته دا مهمه وه ،چې پر هندوستان د پښتنو واکمنۍ پای ته ورسوي او د پښتنو د راتلو ستراتيژيکې سيمې تر ربلې کړي .هغه مهال په افغانستان او هندوستان کې د لوی احمد شاه بابا د زوی زمان خان امپراتوري وه ،خو انګريزانو د خپلو شومو موخو لپاره د زمان خان واکمنۍ کراره پرې نښوده .هغه ته يې په کور د ننه او په بهر کې ستونزې را ولاړې کړې .بيا يې زمان خان د خپل ورور ، محمود په لاس ړوند کړ ، سترګې يې پرې په لسترو ويستې او د کابل په بالاحصار کې يې بندي کړ .انګريزانو د زمان خان بل ورور شاه شجاع خپل لاسپوڅی وټاکه او لومړی يې تر لاهور په خو بوچو وريچو واخيست .له همغې ورځې انګريزانو په سيمه کې د خپلې واکمنۍ د ټينګښت لپاره هلې ځلې جاري وساتلې .له افغانستان سره يې درې جګړې وکړې ،خو که يې څه هم ونه شوای کولی ،نو په پراخه کچه يې تر لاسه کړې بېلابېلو پړاوونو کې مختګ او سيمې بېلې کړې ،چې ستره نمونه يې په ۱۸۹۳ کال کې د ډيورنډ کرښې ايستل او تر اټکه پورې يې د افغانستان د سيمو بېلول دي .خو دا بېلتون په هيڅ توګه هم افغانانو ته دی منلی ،بلکې د بېلو شويو سيمو د تر لاسه کولو لپاره يې ګڼې قربانۍ هم ورکړې او دا هڅې اوس هم روانې دي . دا چې اوس پر بېله شوې سيمه د نوي رامنځته شوي کاذب هېواد ، پاکستان ، واکمني ده .نو انګريزان يې تر شا ولاړ دي او د پخوانيو پلانونو له مخې د افغانانو د سر سرې وژنې .د پوهې او پرمختګ مخنيوی يې کوي او په کور د ننه يې افغانان سره په جګړه کې را ښکېل ساتلي دي دې ته په کتو سره د پاکستان لاسوهنې ښکاره دي ،نه يې پټې د ډيورنډ کرښې دواړه غاړې اوس د تاريخي دښمنانو په لمسون تر سخت ناورين لاندې دي .په دغو سيمو کې ترهګرۍ او اورپکۍ پالل کېږي او لومړی د افغانانو د وژنې لپاره ګمارل کېږي او بيا په سيمه او نړۍ کې نورې موخې هم د همدې ترهګرۍ او اورپکۍ پر مټ تر ترهګريزو او ځانمرګو بريدونو لاندې راوستل کېږي. دا چې په سيمه کې د امريکا په مشرۍ د ناټو ماموريت ،چې وايي د ترهګرۍ د خپلو ماموريت دی .ناکام او بې پايلې دی ،لامل يې همدا دی ،چې انګريزان د امريکا پاخه متحدين دي او امريکا نه شي کولی ،چې د خپل مهم متحد د پاليسۍ مخنيوی وکړي ،ښايي تر هغه مهاله د انګريزانو په لمسون په افغانستان او قبايلي سيمو کې د سر د سړيو د وژنې او د پرمختګ د مخنيوي لپاره جګړه روانه وي ،چې دا ولس سره نه وي متحد شوی . د پاکستان د ناوړه سياست او مداخلو له امله ،چې اوس يې کوماندويان ،پوځيان او استخباراتي کړۍ په افغانستان کې جګړې او په قبايلي سيمو کې يې هم د خپلو موخو لپاره وژنې او جګړې روانې ساتلي .ټول په تنګ شوي دي .په دې اړه د افغانستان د اسلامي جمهوريت جمهور رييس حامد کرزي هم اندېښنه څرګنده کړې ،خو په تش ويلو څه نه کېږي .افغان حکومت بايد د دغه اور ،چې له پېړيو پېړيو په سيمه کې د افغان وژنې او بېلتون لپاره بل دی ،مړ کړي .د دغه اور د مخنيوي لپاره بايد د پاکستاني چارواکو پر ځای له قبايلي مشرانو سره خبرې وشي او د ډيورنډ کرښې دواړو غاړو ته پرانه مشران بايد د سيمې د تباهۍ د جګړې د مخنيوي او د خپل وحدت لپاره لاس په کار شي ،غوره دا ده ،چې افغان حکومت د ډيورنډ کرښې پورې غاړې ته له پرتو افغانانو سره غونډې دوامداره وساتي او په پای کې داسې حل لاره را وباسي ،چې دا سيمه له پېړيو پېړيو ناورينه وژغورلی شي ،له دې پرته نورې لارې چارې ځکه ناسمې دي ،چې نړيواله ټولنه د افغانانو نيکمرغي نه غواړي او په يوه او بله پلمه مو تر ښکې

د دښمنانو وحشيانه بريدونه افغانان د خپل هېواد د پرمختګ له کلک هوډه نه شي اړولی

قرار شينواري

دافغان دښمنو هېوادونو او دسيمه ييزو اورپوالو استخباراتي اوپوځي شبکو په لمسونو، هڅونو، مالي ملاتړ اوتقليې سره به دهغوی پېرودل شوي اجيران اولاس په نامه نوکران هېڅکله ونه شي کړای چې به خپلو ځانمرګو اوغلچکي بريدونو، بمي چاودنو اونورو اسلامي ضد، انساني ضد اوترقي ضد عملونوسره پرخپل وطن، ملي واکمنۍ، خپلواکۍ، ابادۍ، سولې اوملي يووالي باندې مين افغانان دخپل هېواد دښېرازه کولو له هوډه واړوي. له دې لارې يې خپل خاته احتياج اومحتاج کړي. ويې لوبوي اودخپلوشومو موخو [illegible] کړي له چې د وخت پرڅلګر سره روسان او د انګريزانو ښکېلاک ګر او خپلواکګر ځواکونه د افغانستان د حماسه زيږوونکي هېواد د اتلو خلکو پر ضد د زيانو نيږيو او توطئو سره سره خپلو شومو موخو ته ونه رسېدل اوله . له شرمه ډکو ماتو سره مخ شول. همدارنګه به د سيمې دغه ډول مغرضي استخباراتي او پوځي شبکې او په سرکې به يې پاکستان هم د افغانستان په ضد خپلو شومو موخو او ناوړو پلانونو ته ونه رسېږي. دغه پلانونه به هېڅکله د عمل جامه وانه غوندي او په خوب او خيال به يې بدل شي د افغانستان جمهور رئيس حامد کرزي د پاکستان له جيو تلويزيون سره په مرکه کې هم يادو ټکو ته ګوته ونيوله او په زغرده يې وويل د افغانستان خلک د پاکستان له خلکو ګيله من نه دي، بلکې ددغه هېواد له استخباراتي او پوځي بنسټونو او ادارو څخه شکايت لري چې له مذهب څخه د ناوړه ګټې اخيستنې له لارې يې د افغانستان په بې ثباته کولو پسې را اخيستې ده چې ترې پاکستان په خپله د توندلارۍ او بنسټپالنې په توممه کې [illegible] له ځانمرګو اوغلچکي بريدونو، بمي چاودنو اوداسې نورو زړه درزوونکو پېښو سره يې مخ کړی دی د پاکستان مغرضي او مخربې استخباراتي کړۍ غواړي چې افغانستان يې تل تر لاس لاندې وي. ويې لوبوي. د زيانو ناورينونو او ناخوالو لامل يې وګرځي. تر زيانو فشارونو لاندې يې راولي او له دې لارې يې دېته اړ کړي چې پر افغانانو د ډيورنډ تپل شوې منحوسه او کرغېړنه کرښه دا د افغان ولس پر زړه دوخت د انګريزانو د استعمار د خنجر تور داغ پر افغانانو په رسميت وپېژني خو د پاکستان ددغو مغرضو کړيو دغه تش خوبونه او خيالونه به هېڅکله ريښتيا نه شي او د افغانانو لاسختې څپېړې به پر مخ وخوري او هم به افغانان هېڅکله دا اجازه ورنه کړي چې د افغانستان بهرني سياست د پاکستان د هېواد په خوښه جوړ شي اوددغه هېواد دشومو موخو ښکار شي . مور له پاکستان سره تل ښې اړيکې غوښتې دي. خو له ډېره بده مرغه استخباراتي او پوځي شبکو يې په غبرګون کې هيڅ نه دي کړي او د خپلې ناوړه دوه مخې پاليسۍ پرمخ بيايي د دواړو لوريو ترمنځ د اړيکو فضا تل خړه پړه کړې ده او په خپلو بې شرمانه لاس وهنو او لمسونو سره يې د جګړې اور لاتازه کړی دی نمه ده چې پاکستان د ۲۰۱۴ زېږديز کال تر پايه پورې نه دغه وخت څخه په ګټې اخيستو سره ددغو دواړو ګاونډيو هېوادونو ترمنځ د اړيکو د ښه والي له پاره زمينه برابره کړي او دواړه هېوادونه په ګډه د ترهګرو دا د بشر د ستر او ګډ دښمن پر ضد د ګډې مبارزې له پاره په کلکه خپلې ملې راښووې، خالي بې ړنګې کړي او د ترهګرو مشران او نور ډېر خطرناک اورپکي او تروريستان چې پاکستاني استخباراتو او پوځيانو ترخپلې لمنې لاندې پټ کړي دي. د اسامه بن لادن په څېر له برخليک سره مخ کړي او له منځه يې يوسي، نو هغه به د افغانستان او پاکستان په ګډون د سيمې او آن د ټولې نړۍ د هېوادونو خلک د ترهګرو له شره خوندي شي او په ارامه به ساوکارۍ او د افغانستان په ګډون به په سيمه کې د سولې او ثبات خراګونه په ټکيدو راولي. له دې پرته به د ترهګرو او اورپکو د ځانمرګو او غلچکي بريدونو، بمي چاودنو او داسې نورو فجايعو ښکار کېږي. دښځو ، ماشومانو او نکيو ځوانانو په ګډون به بې بې دفاع او بې ګناه خلک وژل کېږي ، معيوبېږي او معلولېږي. ښځې به يې کونډې کېږي. دحارولنکی به يې جوړې وي اوهديروته به سپارل کېږي اويابه يحيی نړۍ تېرې کېږي دخاورو اومرغانو دخوراک ښکار کېږي به به ټرابه داوی چې افغان دښمن هېوادونه اوسيمه ييزې مغرضي استخباراتي کړۍ نور بايد په افغانستان کې له وراتکاريو اولاس وهنو څخه لاس واخلي او په مرسته دي په افغانستان او پاکستان اوآن په ټوله سيمه کې د سولې اوثبات له پاره زمينه برابره کړي

مساعی برای افغانی شدن مصالحه

اعزامی

پروسه صلح در ابتدا به ابتکار دولت افغانستان آغاز شد وبرای وصول به این مامول چهار سال قبل گردهمایی بزرگی از سران قوم ، علما، دانشمندان ورجال دولتی برگزار گردید ودرپایان مباحثات ورایزنی هابا تجویز جناب حامد کرزی ، شورای عالی صلح تشکیل گردید شورای عالی صلح تحت ریاست استاد ربانی شهید، طی دوسال درداخل وخارج کشور تلاش های خستگی ناپذیری به خرج داد، هیئت های این شورا بخاطر راه اندازی این پروسه به کشور های پاکستان ، عربستان سعودی، ترکیه ، ایالات متحده امریکا، ایران و سفرهای داشتند تا با وادار ساختن طالبان درجهت شرکت درین پروسه عملاً به کار آغاز نمایند همچنان در داخل کشور نیز مساعی صلحجویانه درمرکز و ولایات تشدید یافت، به نحویکه علاوه از تشکیل شورای ۷۰ نفری درمرکز، درجنب آن دفاتر اداری وخدماتی نیز تشکیل گردید ومانند آن شوراهای صلح درتمام ولایات واکثر ولسوالی ها با پرسونل اداری وخدماتی تشکیل گردیدند پس از شهادت استاد ربانی ، یقیناً که در کار این شورا سکتگی احساس شد، ولی دیری نگذشت که با جانشینی پسر ایشان در این پست ، این پروسه تعقیب گردید محور بزرگ کار این شورا پس از تشکیل روی این نقطه می چرخید که هیئت های صلح افغانستان درکجا و چگونه با طالبان دیدار و مذاکره نمایند ؟ زیرا سران طالبان بخاطر درج بودن اسمای شان در لست سیاه شورای امنیت ملل متحد وتحت تعقیب بودن نیروهای امریکایی، درمحضر عام ظاهر شده نمی توانستند این معضل باعث آن گردید که با پا درمیانی آلمان گفتگوهای ابتدایی میان مقامات وهیئت های طالبان درجرمنی وبعد ها در قطر صورت بگیرد وضمن آن درمورد صدور تجویز یک دفتر برای طالبان وهمچنان آزادی یکتعداد سران طالبان از زندان های گوانتانامو، بگرام وپاکستان وآزادی صدور ویزه ومسافرت ، سهولت های قائل شوند چنانکه تجویز دفتر طالبان در قطر ، آزادی تعدادی از طالبان از زندان های افغانستان وپاکستان و دادن اجازه رفت و آمد به هیئت های آنها از دستاورهای همان گفتگو ها بود علی رغم دادن سهولت فوق الذکر به طالبان ، تا حال کدام پیشرفتی در مذاکرات صلح بین دو طرف صورت نگرفته وکماکان هر دو طرف به پیش شرط های خویش تاکید می کنند دولت افغانستان برافغانی بودن پروسه صلح تاکید دارد وهدف آن اینست که رهبری پروسه صلح کاملاً در دست شورای صلح باشد، خارجی ها در این پروسه دخالت نکند بلکه رفتن آنها باید فقط زمینه سازی ، وادار ساختن طالبان وحامیان آنها به مذاکره وتدارکات ضروریات و نیازمندی های پروسه باشد وبس ، ولی از سوی دیگر طالبان با نادیده گرفتن نقش دولت افغانستان در پروسه صلح ، بر اشتراک ایالات متحده امریکا درگفتگو تاکید دارند واین اختلاف نظرهابرسرمیکانیزم گفتگو، موجب گردیده که با گذشت چهار سال از آغاز این پروسه تا هنوزگام مثبتی درجهت اعاده صلح برداشته نشود رئیس جمهور افغانستان اخیراً گفت برخلاف اراده صلحجویانه ما، بعضی از کشور های خارجی از پروسه صلح می خواهد که به حیث وسیله برای رسیدن به اهداف خودشان استفاده کنند، ما این تلاش ها را با دقت واحتیاط دنبال می کنیم اگر خارجی ها به خواست ما حرکت نکردند و منافع ما را فدای اهداف خودشان کردند، درآنصورت توطئه ها را افشا و به مشوره دوستان تصمیم خواهیم گرفت از این اظهارات رئیس جمهور به صراحت پیداست که اختلاف نظر در جهت راه اندازی پروسه صلح وساختن میکانیز م آن بین هرسه طرف هنوز پا برجاست وهرطرفی تلاش دارد که پروسه را به محور منافع خود بچرخاند درحالیکه با همچو نیات ومقاصد تکروانه ویکجانبه صلح به میان نمی آید مصالحه از خود مقتضیات وشرایطی دارد که بلااستثنا همه اطراف قضیه باید آن را رعایت کند اگر منظور از مصالحه حل بحران افغانستان باشد ، در آنصورت باید همه اطراف درگیر، منافع افغانستان وخیر افغان ها را درمیکانیزم صلح ترجیح بدهند کشورهای خارجی اعم از دو رو نزدیک ،بدون اینکه در پروسه صلح اهداف خود را مدنظر داشته باشند، تلاش شان باید براین نکته متمرکز باشد که میان دو طرف قضیه گفتگو آغاز شود وهر طرفی که با وضع پیش شرط های غیرعملی ، پروسه را اخلال می کند، باید آن را از این روش برحذر داشته وبه تنازل وگذشت دعوت نمایند دریں شکی نیست که اصلاح بدون عفو،گذشت، تنازل و واداری دوطرف بمیان نمی آید وبرای مصالحه قبل از همه به یک هیئت میانجی بی طرف ضرورت است که متاسفانه تا هنوز ایجاد نشده است شورای عالی صلح مربوط به دولت افغانستان است وهیئت های صلح قطر مربوط به طالبان می باشد ، هیئت صلح مرکب از عناصر بیطرف ، متقی ، خیرخواه ودلسوزی می باشند که به هیچ طرفی وابسته نبوده واز هیچ طرفی معاش وامتیازی بدست نمی آورند بلکه اینها بدون داشتن طمع وتوقع وبرای کسب رضای خدا (ج) برای اصلاح ذات البینی کار می کنند لهذا افغانی شدن پروسه صلح ، عدم دخالت خارجی ها درکار مصالحه ، تشکیل هیئت میانجی بیطرف یا ترکیب معدود افراد مخلص، دلسوز، متقی وغیر وابسته از جمله شرایط مقدماتی اند که بارعایت آن کار پروسه صلح راه خواهد افتید

د افغانستان وسله وال ځواکونه د ولس له پراخ او ټينګ ملاتړ څخه برخمن دي

آيرون

اوس افغانستان له پوځي پلوه په سيمه کې د يو کلک سنګر په توګه خپل حيثيت لري د افغانستان ځواکونه لکه ملي اردو، ملي پولیس او نور امنيتي ځواکونه د کيفي او کمي پياوړتيا له امله ډېر ځواکمن دي چې کولای شي په ډېره لنډه موده کې د دښمن هر ډول هڅه شنډه کړي په ځانګړو عملياتو کې مو وليدل چې افغان امنيتي ځواکونو له دښمنانو څخه لارې ګودرې ورکې کړې چې په مثال يې د ګوشتې ولسوالۍ نيسته ده افغان امنيتي ځواکونو وکړای شول چې د افغانستان پر خاوره بهرنيو يرغلګرو ته شاش ماتوونکی ځواب ورکړي دغه راز څه موده وړاندې د افغانستان د اسلامي جمهوريت د کورنيو چارو وزير او ددغه وزارت يو شمېر جګپوړو جنرالانو د پولیسو د کوماندو ۲۲۲ خاصه قطعه وکتله او ددغې قطعې هغه ټول منسوبين يې وستايل چې د روان کال د غبرګولي د مياشتې په دريمه نېټه په ميړانې او متانت سره د وسله والو يرغلګرو په وړاندې ودرېدل او مبارزه يې وکړه او پرې يې نه ښودل چې تروريستان خپلو ناوړو او غرضي موخو ته ورسېږي همدارنګه د کورنيو چارو وزير په جلال آباد او پنجشير کې وروستيو تروريستي بريدونو ته په اشارې سره وويل د پولیسو د خاصي قطعې موظفينو په جلال آباد ښار او پنجشير کې په خپل چټک غبرګون سره ثابته کړه چې په همانغو لومړيو شېبو کې ددښمن د تحرک د شنډولو توان لري چې دا د پولیسو د مسلکي کېدو او د يې ساري پياوړتيا بېلګه ده. د کورنيو چارو وزير ددې مطلب په بيانولو سره چې د افغانستان خلک د امنيتي مسوولينو د ليږدونې د پروګرام د بشپړ مسووليت په منلو او د جمهوري رياست د انتخاباتو د ترسره کولو په درشل کې دي د کورنيو چارو وزير په خپلو خبرو کې زياته کړه بايد ددې هېواد دښمنانو ته وخت ورنکړو چې په خپلو پوچو او بې بنسټو تبليغاتو سره نړيوالو ته زموږ د امنيتي ځواکونو غلط تصوير وړاندې کړي حقيقت دادی چې د افغانستان دښمنان ډېرې هلې ځلې کوي چې د افغانستان پياوړي ځواکونه کمزوري وښيي او د خپلو ګوډاګيو غلچکي بريدونو داسې څرګند کړي چې ګواکې ډېر پياوړي

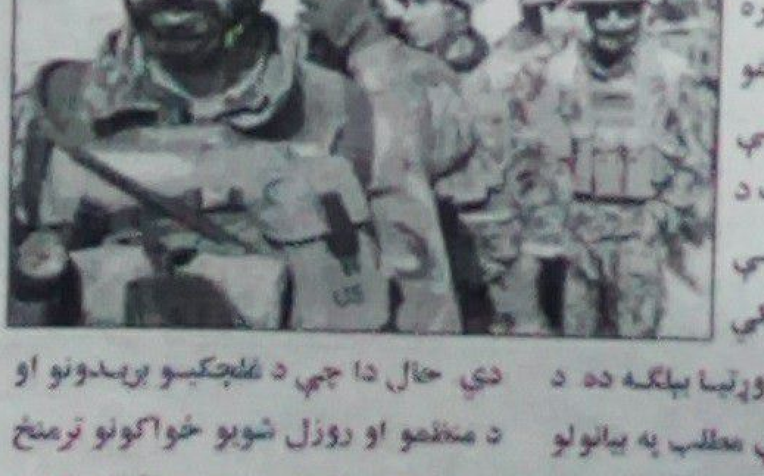

دي حال دا چې د غلچکيو بريدونو او د منظمو او روزل شويو ځواکونو ترمنځ عمليات ډېر توپير لري د افغانستان د سولې او ثبات دښمنان زيار باسي په ځان مرګو بريدونو او د سړک پر غاړه د ماين په ايښودلو سره ځان پياوړي وښيي حال داچې دا هېڅکله حقيقت نه لري او دا کار له يو منظم ځواک سره پرتله کېدای نه شي بله مساله چې افغان ځواکونه يې نه ماتېدونکي کړي هغه نه خپل هېواد سره د افغانانو مينه ده دا مينه د هر افغان په وينه کې ځای لري دا د اوس خبره نه ده، افغانانو تل کله چې افغانستان ته له کوم لوري خطر پېښ شوی بيا افغان ولس سره يو موټی شوي اوګډ دښمن ته يې داسې ځواب ورکړی چې د تاريخ پاڼې پرې ډکې شوې دي دا يوه څرګنده خبره ده چې افغانستان د تاريخ په زړه کې روښانه او څرګند ځای لري او د تاريخ په اوږدو کې هيڅ يو زبرځواک په دې نه دی بريالی شوی چې افغانستان لاندې کړي اوس هم افغانان د خپل هېواد د ساتلو پوره صلاحيت لري همدا لامل دی چې د افغانستان د وسله والو ځواکونو ليکې ورځ تر بلې پياوړې کېږي همدا اوس مهال دغه ځواکونه هم د کميت او هم د کيفيت له پلوه پياوړي او غښتلي دي افغان ولس پر خپلو وسله والو ځواکونو باندې وياړي او دا باور لري چې له ۲۰۱۴ م کال وروسته زموږ وسله وال ځواکونه کولای شي چې د نړيوالو ټولنې له مرستې پرته پر خپل مټ په بشپړ باور سره د خپل هېواد دفاع ته ملا وتړي، خو ځيني

۷ مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

روغتيا او ژوند

په کندهار کې د لشمانيا ناروغۍ پېښې زياتې شوې دي

عبدالله کندهاري

د کندهار د عامې روغتيا مسوولين وايي چې په دغه ولايت کې د لشمانيا ناروغۍ پېښې زياتې شوې، خو ملاريا يا کمه شوې ده په کندهار کې د ملاريا او لشمانيا د ناروغيو د کنټرول مسوول ډاکټر عبدالشکور نصرت د ملاريا د مخنيوي د ورځې په لمانځونده کې وويل، په دغه ولايت کې تېر کال لس زره کسان معاينه شوي چې ۲۵۳ کسان په شديدې او عادي ملاريا ناروغيو اخته و ديادې سرچينې د څرګندونو له مخې په ملاريا اخته ناروغانو درملنه په وړيا توګه شوې ده «دغو کسانو ته مو په درملو لړلي پشه خانې هم ورکړې» نوموړي وايي پر دې لشمانيا خطر ورته متوجې دی، هلته مو د عامه پوهاوي کار پيل کړی» ډاکټر نصرت همدارز وويل چې تېر کال يې په کندهار کې ۳۹۲۶ د لشمانيا يا کالداني پېښې ثبت کړې چې د دې ترڅنګ دولس زره يې نعقيبي ناروغان وو. د نوموړي په خبره، نړيوال روغتيايي سازمان دغې ناروغۍ ته د انديښنې له کبله د کندهار زخم نوم ورکړی او د ورکېدو لپاره يې حدي هلې ځلې کوي «په کندهار کې يو بله سخته ناروغي چې عوماشي يې رامنځته کوي، د حاشوې کالداني په نوم ده چې د انسان په بدن کې دننه په پټه

سربېره يې په کندهار ښار او ولسواليو کې هم ۳۳۹۱۴۵ پشه خانې وېشلې دي «زمونږ له خوا د پشه خانو د وېشلو لړۍ روانه ده او تر راتلونکو درېو کلونو پورې به ټلوړ ملېونه پشه خانې د ملاريا او لشمانيا د ناروغيو تر ګواښ لاندې سيمو ته ورکړل شي.» ډاکټر عبدالشکور نصرت د کندهار ښار ترڅنګ ډنډ، دامان، پنجوايي او ژړۍ ولسوالۍ د ملاريا او لشمانيا ترګواښ لاندې سيمې وګڼلې «مونږ په هغو سيمو کې چې د ملاريا او فعاليت کوي او بيا وروسته د بدن پر دبانديې حصه ښکاره کېږي» د ملاريا او لشمانيا د کنټرول د دغه مسوول په خبره، د نول هېواد په کچه د حاشوي کالداني ۲۵ پېښې ثبت شوې چې له دغې ډلې ۱۷ يې په کندهار کې دي دا په داسې حال کې ده چې د عامې روغتيا وزارت د معلوماتو له مخې له ۲۰۰۰ تر ۲۰۱۰ ميلادي کاله پورې په هېواد کې د ملاريا په پېښو کې ۲۶ په سلو کې کموالی راغلی

تولنيز روح له کوره پيل کېږي

د دې لپاره چې کوچنيان د ټولنې په څنګ کې د قدر وړ ژوند وکړي، بېلوبېلو احتماعي مصروفيتونو ته اړتيا لري چې د دوی د عمرونو او منګونو سره مناسې دوستي او ملګرتياوې وکړای شي، د حلکود حقوقو مراعات وکړي، په احتماع کې خپل محبوبيت حس کړي، له نورو سره د دوستي قدرت په ځان کې وګوري او د ژوند په ټولو ضروري چارو کې د دې چارو د احراکولو او سرته رسولو لپاره عهدې څخه ووتلای شي د پلرونو په حيث په مونږ کې دا قدرت اوسېک شته چې له خپلو کوچنيانو سره په ژوندانه کې په زړه پورې مرسته وکړو اود داسې چارو سرته رسولو اقدام وکړو چې کوچنيان زمونږ د تقليد او پېښو په واسطه په احتماعي ژوند کې په سمه لار روان شي کور کوچنی ته د احتماعي ژوندانه لومړنی ښوونځی دی چې په کوچني کې دوام ترونکی اغېزه پرېږدي اود عمر ترپايه پورې ترېنه نه ځي. هغه کوچنيان چې په کورنی ژوند کې په زړه پورې مصروفيتونه اوپوهې حاصلې کړي اوپه کاله کې د مور اوپلار په خوږه مينه ماړه وي داسې کوچنيان ژوندانه اوټولني ته په سه سترګه ګوري او کوم کوچنيان چې له دغه پورته

یاد شوې نعمت نه بې برخې اومحروم وي د ژوندانه د پرمخ بېولو قدرت اوتوان په ځان کې نه ګوري او احتماع ته په کرکه ګوري. هغه کوچنيان چې په داسې کورونو کې استوګنه کوي چې له نورو کورونو سره دوستي، او ارتباط نلري نو هغوی کوچنيان چې ټولې نې نه ملګرتيا او له دوستي څخه خوند اخلي او د ژوندانه په خوږو به پوهيږي نو ويلای شو چې د کور سلوک د کوچني احتماعي، ذاتي انکشاف ودې اوپه ژوندانه کې د کوچني د بېرته پاتې کېدو اوعدم انکشاف سرچينه ده پخوانردې چې کوچني د نوروګرانښت رده کړي لازمه ده چې لومړی ورته خپل ځان ګران وي څکه د ځان ګرانښت او قدر له ژوندانه او احتماع سره ستر عامل دی

دېرې لارې چارې شته چې مور او پلار د هغو په مرسته کولای شي چې خپل کوچنيان په دې پوه کړي چې خپل ځانونه وپېژني اوځانونه په درنه سترګه وګوري

د پلار او مور د مينې او پېرزو له لارې کوچني پوهېدلای شي چې د مور اوپلار ژوندنو ته ډېر ورتږدي کله چې کوچني د خپل مور اوپلار مينه اومحبت د خپل ځان په باره کې ويني نوداپته ورته لګيږي چې د ده ژوند قيمتي اومهم شی دی او د خپل ځان په اهميت پوهيږي کله چې کوچني پوه شي چې څرنګه يې د قصور اړخونه ملي اوځرنګه د خپل قوت له اړخونوځخه ګټه اخلي، له همدې لارې داهم رده کوي چې څرنګه د نورو قدر وکړي اوداسې يې ومې لکه ځرنګه چې دی اوپه درغوی ورته وګوري. داځره د مور اوپلار په وس کې ده چې په خپل اولاد کې سم نفسي او وجداني اړخونه وروزي او نه خپل اولاد سره داسې مينه وتړي او داسې يې ومې لکه ځرنګه چې په نفس الامر کې وي. يعنې نه چاسره مينه بايد د احتماعي واقعي سمون اوګټو په اساس ښا وي نه د ضدي نظر په اساس لازمه ده په کوچني کې داسې حس وروزل شي چې له واقعيتونه پرته له خپل

... او نظر ځخه، کماهي او په واقعي توګه درک کړي تو چاپيريال نه د واقعيت نه محي په مثبت اومنفي نظر وګوري نه د خپل نفسي نظر نه محي که په کوچني کې مور اوپلار داسې حس وروزلای شو نو نوی د نوتي اواحتماع په تعمير کې پخه خښته کېښودله اوحپله

وجداني، ايماني او انساني وظيفه يې سرته ورسوله اوخپل کوچني يې د روښانه راتلونکې په لورې سوق کړ اوکه مور اوپلار خپل کوچني داسې وروزي چې هرڅه او هر چاته د خپل نفسي نظرله مخې ګوري او واقعت نه په کوم ارزښت قايل نه وي نوبيه دې صورت کې دوې د احتماع په تعمير کې اومه، شړېدلي خښته ايښې ده. نود احتماع د وداني بقا نه يې چېر شوان رسولي دی په کوچني کې تعصب او رخه له دي کبله څرګنديږي چې هرڅه اوهر چاته د خپل نفسي اوعندي نظرله مخې ګوري اود نفس الامر سېګه او بدي له نظره غورځوي هرڅه چې ده ته نه ايښي نه يې بولي اوهرڅه چې ورته بداېښي ښه يې بولي د تعصب په ساحه اومحيط کې روزل شوي کوچني د ښو او بدو معيار خپل نظر او نفسي احساس بولي کله چې کوچني خپل مور اوپلار ګوري چې، د ځينو کړو او يا ځينو احتماعي فعاليتونو سره تصمني لري، په کرکه او نفرت ورته ګوري. نو دي هم له همدغه کوچنيتوب څخه د خپل پلار او مور په پله. کټ مټ، په لاشعوري توګه پل ږدي اوهغه څه بد بولي چې د ده مور اوپلار يې بد بولي اوهغه څه ته ښه وايي چې مور اوپلار يې ورته ښه وايي له همدي ځای نه په کوچني کې د تعصب او رخې ريښې شين کېږي او وده کوي، نردې چې په پای کې دغه تعصب او رخه غريزه اوطبيعت ګرځي که بيا وروسته په حقيقت پوه هم شي، خو له دغه غريزي صفت څخه ځان شکول ورته ډېرګران او سخت وي د مور اوپلار وظيفه ده چې، کوچنيان له حقيقت او واقعيت سره د اشنايي په ساحه اومحيط کې وروزي او هر څه او هر احتماعي فعاليت ورته وښايي، له څنګه چې وي هم هغسې يې وروښيي او د واقعيت ښې حس په کې کلک وروزي ترڅو وکړای شي چې واقعي ښه او بد درک کړای شي او په شخصي او احتماعي ژوندانه کې مثبت او ګټور رول ولوبوي

د وزن کمولو غوره لارې

د وجود د وزن کمول د رښاره کسانو لپاره يوه ستونزه بلل کېږي چې د وزن د کمولو لپاره بيلابيلې لارې هم شته خو په ورځني توګه د خپلو خوړو او خوراک له کمولو پرته هم کولای شو چې په اساني سره د بدن وزن کم کړو او نوره به نه زغمو تاسو کولای شئ چې په خپلو ورځنيو خوړو کې ځينې د شامل کړئ:

مستې:

مستې هغه شي محصولات دي چې له شيدو ترلاسه کېږي دا خواړه سپک او ډېر کلسيم لري چې په وجود کې د چټک جذبېدلو سر بېره د وجود د وزن د کمېدو لامل هم کېږي

د چرګو هګۍ:

که غواړئ په څپله سهارنۍ کې سپک او خوندور خواړه ولرئ نسبه به دا وي چې د غوړينو کېک او کلچو پر ځای د چرګو هګۍ وخورئ. څېړنې ښيي چې که په سهارنۍ کې هګۍ وخوړل شي نو ژر نوره نه راځي او د سهارنۍ او غرمنۍ تر منځ وان اوږدېدای شي.

پسته:

بنايي داسې فکر وکړئ چې مغز لرونکې خواړه د چاغېدو لامل کېږي. خو پسته نه دې ډلې پوري ده د پسې په شان زياتره مغز لرونکي خواړه فيبر او پروټين لري، چې د هضم لامل کېږي، چې د ... لامل هم کېږي

مرخېړي:

مرخېړي د غوښې پر ځای خوندور او لږ کالورۍ لرونکي خواړه دي چې کولای شي د وزن پر کمولو ښې اغېزې ولري. که په هر خل خوړو کې د غوښې پر ځای مرخېړي وخوړل شي نو شاوخوا ۴۲ اضافي کالورۍ به مو له بدنه لېرې کړې وي

د زيتونو غوړي:

په خپلو خوړو او سلاد په تيارولو کې د زيتونو له غوړيو څخه اجيسته د وجود د وزن په کمولو کې ډېرې اغېزې لري. زيتون په خپل جوړښت کې د اولئيک اسيد په نوم مواد لري او د خوړولو په مهال يې مغزو ته داسې انګېزه رسوي چې ګواکې تاسو ماړه شوي ياست.

ګرزې يا سوس لرونکې غلې:

که غواړئ چې وزن مو ژر کم شي نو له د عادي او معمولي غلو خوړل کم کړئ او پر ځای يې ګرزې يا سوس لرونکو غلو خوړل پيل کړئ. څېړنو ښوولې چې د سوس لرونکو غلو خوړل د وزن په چټک کمولو کې ډېر اغېزمن دي په دې برخه کې تاسو کولای شئ چې له وريجو، لوبيا، نخودو او نورو حبوباتو سره سوس لرونکې ډوډۍ وخورئ.

مرچ:

په خوړو کې لږ اندازه مرچ اچول نه يوازې ستاسو خواړه خوندور کوي بلکې ستاسو د وزن پر کمولو هم اغېز کوي. سره مرچ د کپسيين په نوم مواد لري چې د بې اشتهايي لامل کېږي. د خوړو مرچو خوړل هم په دې برخه کې مرسته کولای شي.

باقلې:

باقلې ډېر پروټين لري او څېړنو ښوولې چې د باقلې ښې دانې انتي اکسيداني خاصيت لري چې په وجود کې د غوړيو د راټولېدو مخنيوی کوي او په پايله کې د وزن د کمېدو لامل کېږي.

وريجې له سبزيو سره:

ځينې سبزۍ لکه ګنهو او کرم په خپل جوړښت کې ډېر فايبري مواد لري چې د وريجو د اضافي کالورۍ د مخنيوي لامل کېږي چې په خوړو سره يې د وريجو ځای نيسي او تر ډېره د مړښت احساس کېږي. څېړنو ښوولې کله چې څوک د ورځې له وريجو سره سبزۍ وخوري نو په ملېاشتنۍ کې بې اشتها کمه وي او لږ خواړه خوري.

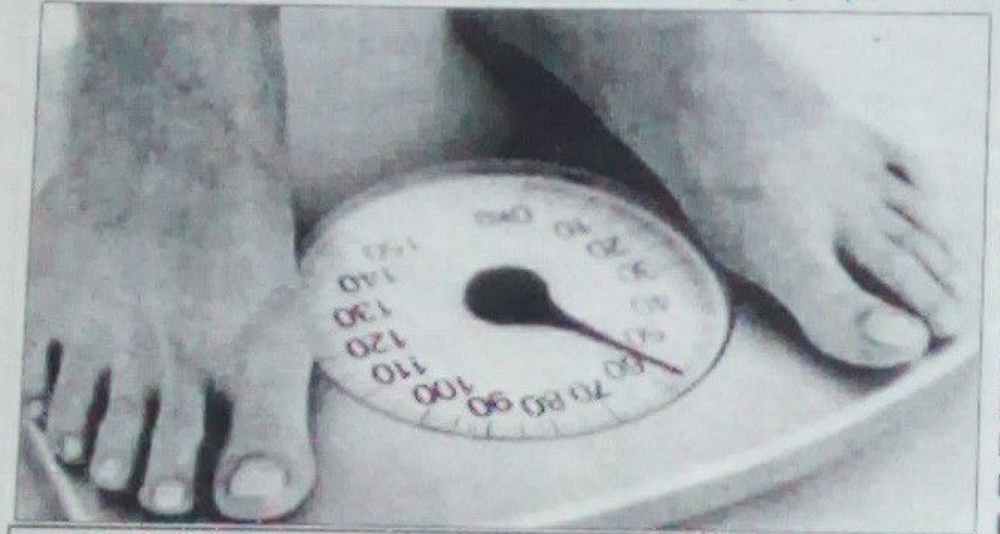

مرخېړي د غوښې پر ځای خوندور او لږ کالورۍ لرونکي خواړه دي، چې کولای شي د وزن پر کمولو ښې اغېزې ولري

د ژوند روغتيايي طريقه مرګ ځنډوي

ژباړن: جاوېد اوربل

ټولنيزه روغتيا

احتماعي صحت د خلکو سره د ژوند کولو د لارې په مانا دی. يعنې داسې چې نه نوي ملګري پيدا او زړې يارانې وساتي. کار او لوبې د ملګرتيا په فضا کې مخته بوځي او کله چې ضرورت پيدا کېږي نو نه امادده او اوسې چې د نورو سره مرسته وکړي. په دې برخه کې ارتباطات او خپل احساسات د نورو سره بې شريکول مهم دي

د روغتيا مثلث

کله سخت ستړي يا وږي شوي يې ا هغه احساس ستاسو د نورو سره پر کړنو څه تاثير کړي و ا که چيرې دا ستړي والی او يا وږي والی همداسې پاته شوی وای نو ستا د وجود پر فزيکي حالت به يې څه تاثير کړی و ا حتما چې تاثير به يې کړی وای، له دې خايه ښکاري چې د فزيکي، رواني او احتماعي صحت تر منځ مستقيم ارتباط قايم دی. نو که چيرې به صحت غواړو نو دريو واړو برخو ته بايد توجه وکړو. د دريو مساوي ضلعو مثلث د صحت د تعادل نظريه ځرګندوي. د دې له پاره چې د صحت لوړې څوکې ته ورسېږو بايد دريو واړو برخو ته پام وکړو. که چيرې د مثلث يوې ضلعې ته پام ونه کړو يا هم په يوې ضلعې کې ډېر تم شو او دا نورې هېرې کړو نو په داسې وخت کې ممکن يادې ضلعې له منځه لاړې شي او د روغتيا مثلث خپل مفهوم له لاسه ورکړي

د روغتيا دوام

د روغتيا مانا دا ده چې په ټوله کې نه ژوند وکړي يعنې کامل صحت ولرې. کامل صحت د ورځنې ژوند په کولو سره نه ترلاسه کېږي. په روغتيا کې دا هم شامل دي چې ته څنګه پرېکړې کوې، څنګه خپل

چلند انتخابوې اساس يې پر صحي علم او صحي ليدلوري ولاړ دی ا دا خبره د ژوند په دری اړخونو پورې تړلې ده چې هغه د فزيکي، رواني او احتماعي صحت ترل دي صحت د پراخ مفهوم درلودونکې کلمه ده ور سره د کامل صحت نظريه بيا فزيکي، رواني او احتماعي صحت تاثيراتو ته توجه کوي چې دا په خپل وار سره د انسان روغتيا باندي څه اغېز کولی شي. د صحت دوام د يوه چارت او ګراف سره ښيانولی شو چې يو فعاليت، حرکت يا دوره رانه بيان کړي. په مجموع کې صحت او مرګ په يوه ويکتور کې راولو چې يوه سر ته يې ښو وي نو بل سر ته يې بل، نو په داسې يوه وکتور کې د ښې لور خوانه حرکت د کامل صحت په لور حرکت دی او چپې خوانه يا مريضي او بلاخره مرګ دی چې يو څوک لومړی د صحت په ډېرو برخو کې د مشکلاتو سره مخ او يا له دنيا سترګې پټوي

د روغتيا پراختيا

په طبابت کې وروستيو پرمختګونو نږدې هغه ټولې مريضۍ له منځه وړې دي چې دا څو لسيزې وړاندې يې ډېر خلک هر کال له منځه وړل. خو دا نو په دې مانا هم نه ده چې مونږ د ناروغيو څخه خلاص يو بلکې زمونږ په مخ کې د هغو ساري ناروغيو را ديخوا ته نوې ننګونې پرتې دي. هغه ننګونې دا دي چې څوک خپل صحت ته په پام سره څنګه وکولی شي چې، داسې پرېکړې وکړي چې د دوی ژوند پېرې اغېزمن نه شي، دوی څنګه صحي خواړه او غذايي رژيم جوړ کړي، دوی سپورت او

فعاليت ته څنګه زمينه مساعده کړي، د خلکو سره څنګه و اوسېږي او د خپل رواني صحت نه پاره کومې برخې ته پام کې ونيسي او د خلکو سره هم ښه وضعيت وکړي. دا کار فکر او مالوماتو ته اړتيا لري چې هر څوک بايد ورته پام وکړي او يا دا شيان يې د روغتيا د اغېزمنولو سبب نه شي. د ژوند کولو مهم فکتورونه ته کلونو راهيسې چې د روغتيا د برخې کارپوهانو د خلکو

د ورځې درې وخته په کامل شوبو وختو کې ډوډۍ خوړل

له سګرټ څکولو څخه ډډه کول

هره ورځ ساناری کول

په ازادې هوا کې هره اونۍ درې تر څلور ځله نږدې نيم ساعت ازاد تمرين کول، يعنې سپورت بايد وشي

د الکولو نه استعمالول

او خپل وزن کنټرولول

لاسرسی او د صحي عادتونه خپلول يعنې که په دې برخو کې پرمختګ وشي، نو سبب ګرځي چې يو څوک ډېر ژوند وکړي او برعکس که دې يکو ته پام ونه شي او يا په نظر کې ونه نيول شي د خلکو متوقع ژوند به کم تاکل کېږي. د امريکا په متحده ايالاتو کې متوقع ژوند نسبت شلمې پېړۍ ته، تقريبا دوه چنده شوی دی. په ټولس سوه نوييم ميلادي کال کې د هر وګړي متوقع ژوند ۷۹ کاله

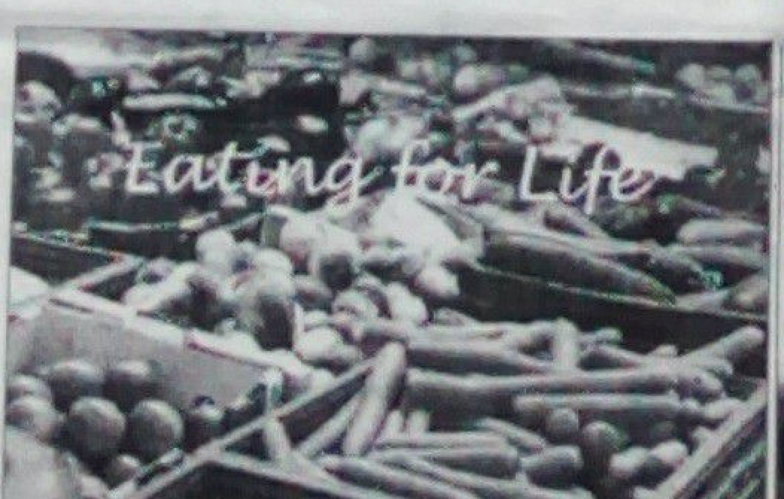

مختلفې دلسې مطالعه کړې دي، دوی داسې فکتورونه موندلي چې هغه د خلکو پر روغتيا، خوشالي او اوږد ژوند کولو مستقيم تاثير کوي. هغه خلک چې په منظم ډول دا اووه عملونه اجرا کوي دوی د ښې روغتيا لرونکي او د اوږد عمر کوونکي ياد شوي دي. دغو اوو عادتونو ته د ښه ژوند فکتورونه وايي دا عملونه تکراري دي يعنې هغه عادتونه دي چې يو څوک بايد همېشه ورته پام وکړي او خپل ژوند ور سره عيار کړي چې بيا يې د روغتيا د حاصليدو سبب هم ګرځي. هغه دا دي

هره شپه له اوو تر اتو ساعتونو خوب کول

د روغتيا له پاره دا صحي عادتونه خپلول د هر چا له پاره ډېر ضروري دي او هر څوک چې دغو يکو ته پاملرنه همېشه وکړي نو کلونه کلونه ژوند به يې اضافه شي او که چيرې يو څوک ورته پام نه کوي نو کلونه کلونه ژوند يې ور کموالی شي

هغې ژوند

متوقع ژوند د هغو اوسطو کلونو شمېر دی، چې د خلکو د يوه ګروپ يا ډلې له پاره توقع کېږي چې دوی به دومره کلونه ژوندي پاتې شي. متوقع ژوند پر ډېرو فکتورونو ولاړ دی لکه جنسيت، ارثيت، چاپېريال، کلتور، طبي خدمتونو ته

و خو په ۱۹۸۹ ميلادي کال کې دا اندازه ډېره لوړه شوه يعنې ۷۵ کلونو ته متوقع عمر ورسيد. متوقع ژوند د ۱۹۵۰ ميلادي کال را ديخوا د ښځو په برخه کې ۹ کاله او د سړيو په برخه کې ۸ کاله زيات شوی دی. د يوې پېړۍ په تېرېدو سره وژونکې ناروغۍ لکه نمونيا (سينه وبغل)، زکام، توبرکلوز او نورې ټولې ساري ناروغۍ ډېرې را کمې شوې دي. څکه چې اوس د يه ژوند کولو فکتورونو يا عادتونو ته زياته توجه شوې ده. خو اوس د مرګ نوي سببونه پيدا شوي دي، داسې چې د امريکا په متحده ايالاتو کې ۵ زړه ناروغۍ،

سرطان، د ماغزو سکتې او ترافيکي او نورې حادثې د مرګونو ډېرې فيصدۍ تشکيلوي يعنې اکثره مرګونه د دې سببونو څخه را منځ ته کېږي. په خوانانو کې يعنې له ۱۵ کلنۍ څخه نيولې بيا تر ۲۴ کلنۍ پورې عمر لرونکو کې د مرګونو اکثره سببونه بيا رحمي کېدل دي، وژل کېدل دي، ځان وژنه او سرطانونه دي. متوقع ژوند د يوه هېواد څخه تر بل هېواد پورې توپير لري د مثال په ډول يو څوک چې د امريکا په متحده ايالاتو کې په کال ۱۹۸۹ کې زېږېدلی، د هغه متوقع ژوند ۷۵ کاله و خو په ايتوپيا کې چې څوک پر همدې وخت زېږېدلی متوقع ژوند يې ۴۱ کاله و د دې سبب د امکاناتو په تغير کې دی، روغتيايي خدمتونو ته لاسرسی، روغتيايي تعليم، معافيت يعنې د مريضيو په مقابل کې ځان واکسينول ور سره په خوړو، او د ژوند په معيارونو کې توپير هم د دې سبب ګرځي چې د متوقع ژوند کلونه زيات يا کم شي

خوشاله ژوند

صرف اوږد عمر کافي نه دی د ژوند د کميت تر څنګه کيفيت هم مهم دی. د ژوند کيفيت په دې مانا دی چې د روغتيا اندازه يې او د ژوندې پاته کېدو څخه يې رضايت څومره دی. د روغتيا په فزيکي، رواني او احتماعي برخو کې کامل صحت لرل د سړي په ژوند کې د خوشالۍ اندازه زياتوي چې دا بيا د سړي د عمر په نسبت معلومېږي. د ژوند په پرېکړه کولو کې صحي مهارت لرل او د صحي عادتونو عملي کول د ژوند پر کيفيت همدا اوس او په اينده کې هم به

اغېز کولی شي

ستا فکر ستا پر روغتيا زور تاثير لري

د يو روغتيايي عادتونو عملي کولو تر څنګ چې نه بايد څه وکړي او څنګه وکړي نور شيان هم مهم دي، لکه ستا فکر پر دې تاثير کوي چې نه څومره د ځان سره احتياط وکړې. د مثال په ډول، که غواړې چې صحي عادتونه عملي کړې نو نه به پر دې باور لرې چې ددغو عادتونو په عملي کولو سره ستا وجود نه فايده رسېږي او دا دې په ګټه دي او که چيرې يې عملي نه کړې نو تاوان به در رسېږي ستا له پاره دا هم ضروري ده چې د خپل فکر څخه خبر و اوسې، چې د صحت په اړه يې لرې که چيرې پخوانۍ انګيرنې ايسته وغورځوې او د ځېنې روغتيا په برخه کې د موفقيت احساس وکړې نو دا کار د ژوند پر کيفيت مهم تاثير کولی شي او د کامل صحت لوري نه خپل وجود رهبري کوې. څېړنو ښوولې ده، هغه کسان چې خوشبين يا مثبت فکر لري نسبت هغو کسانو ته چې دوی بدبينه او منفي فکر لري دوی لږ په مريضو اخته کېږي. د ښې روغتيا لرل هغه وخت تضمينېږي چې د هغه فکر هم سم وي. که يو څوک، په بد وضعيت کې هم وي خو مثبت فکر ولري نو دا مرسته کوونکي کار په دې چې دی به د هغو حالاتو د بدلون هڅه وکړي او ځان به ترې وباسي. په منظم ډول خپل ليدلوري ته انکشاف ور کول يو څوک د روغتيا هغه څوکې ته رسولی شي چې له مرضيو په امن شي او خپل ژوند داسې جوړ کړي چې محدوديتي هم نو دي به د تغيراتو راوستلو وړتيا ولري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ادبي پاڼه

په شعرکې د موسیقي انځورونه

شرر ساپی

شعر د خپلې ښکلا په ساتلو کې په ډېرو ټوکو تکیه کړې؛ چې یو له هغو ټوکو څخه د موسیقي انځورونه دي، چې په شعر کې پراخ ابعاد لري، او کره کتونکې ورته خیر شوي دي، د کره کتونکو په نزد شعر په عمومي ډول پر څلورو اصلونو ولاړ دي

۱- عاطفه - خیال
۲- ژبه
۳- موسیقي
۴- شکل

په یوه ادبي اثر کې به ډېر خواږه پرانه وي چې کېداي شي تر اوسه هم کره کتونکي په دې نه وي برسالي شوي چې دغه خواږه په ډاګه کړي او دا هم د ادبي فنونو یوه ځانګړنه ده. موسیقي او له هغې رازېږدلي خوند یو فطري شي دي او دا په دې مانا دي چې د شعر سرچینه روح او د شاعر غریزه ده، ارسطو وایي: «د شعر او نورو ښکلو هنرونو ترمنځ مشترک عامل محاکات دي؛ د شاعر، مصور، موسیقار او بت تراش په ذهن کې د یو شي تصور پیدا کیږي چې غواړي په ملموسه بڼه یې وړاندې کړي. خو څېله هم تري خوند واخلي او نور هم تري خوند واخلي خو د محاکاتو هنرونه په خپلو کې د موضوع، مادې او یا هم د محاکاتو د اسلوب او طریقې له مخې اختلاف لري»، نو په همدې اساس د محاکاتي هنرونو ترمنځ اختلاف په ماده کې دي، په شعر کې کارول شوې ماده منطوق ویل شوي، کلمات دي چې ځانګړي آهنګ لري، او موږ په اساني کولی شو چې اهنګ د لېږي په هره زاویه کې مشاهده کړو، د اسونو د پښو په ټکا، د لښو په اړولو او د خپل زړه په درزا کې یې موندلی شو، خو زموږ د بحث موضوع شعري موسیقي ده، معاصرو کره کتونکو شعري موسیقي په څلور ډوله وېشلې ده.

خارجي موسیقي، جانبي موسیقي، داخلي موسیقي او معنوي موسیقي

خارجي موسیقي تر ډېره په شعري بحرونو ولاړه ده، که څه هم په پښتو ژبه باندې د عربي عروض دومره نه پلې کیږي، خو بیا هم موږ کولی شو چې د اوږد او لنډ بحر ترمنځ توپیر وکړو، په عموم کې لنډ بحرونه د اوږدو بحرونو په نسبت شرنګېدلې موسیقي لري، کټ مټ د سیند څپو نه ورته وي چې لامبوزن تري خوند اخلي، خو که لامبوزن نه وي بیا ورته همدغه څپې بلا ښکاري، اوږده بحرونه بیا تر ډېره په جانبي، داخلي او معنوي موسیقي ولاړ دي او دا د شاعر په هنري تجربې او په شعر کې د اوږد لاس په لرلو سره کېدلای شي

د پښتو ژبې معاصر شاعر پیرمحمد کاروان وایي:

وطن د اور په سیند کې لامبي ژلمي
جنګ خوړلي
د کابل ځان د نجونو مړي هم نهنګ
خوړلي
غېږ د شهیدې لیلا واخلئه محجور
مجنونه
دګور چینجیو تري خوندي خونړي
لونګ خوړلي

د کاروان صاحب دغه پورتنی غزل په اوږد بحر کې ویل شوی دی، که څه هم د کاروان په شعر کې د موسیقي انځورونه تر بل هر شاعر غښتلي دي، خو بیا هم دغه غزل د هغه نه بو بل غزل سره پرتله کوو چې په لنډ بحر کې یې ویلي دي

سیارو کې د ګل
بلبلان بلبلان
وایې تل دې وډان
دا وطن د افغان
او یا هم دا چې
ښکار کوه چې کار دې دي
وله مې چې وار دې دي

وزګ د غره کاروان په کې
لوټ کوه چې ښار دې دي
په اوږد بحر کې د رحمن بابا دا غزل چې وایي
چې مې مینه خداي پر نا باندې پیدا کړه
ترکه ما په هغې ورځ خپله رضا کړه

او بل ځای وایي
په لیمو کې مې مدام
عکس ګرځي د ګلفام
نور د سترګو مې ګلګون شو
په اررو د ګل اندام

که څه هم په پورتنیو لنډو بحرونو کې جانبي موسیقي هم نشته او په لومړي غزل کې د همس نوري ډېر راغلي یا په نه وینا داخلي موسیقي په کې هم غښتلې ده. خو د بحر په حساب یې تر دوهمې، غزلې موسیقي کمزوري ده. کله ناکله موږ ګورو چې د اوږده بحر په غزل کې د لنډ بحر نه موسیقي شرنګېدلې وي. موږ یې عمومي قاعده ځکه نه شو اخیستلی، کېدای شي چې په اوږد بحر کې

مخ

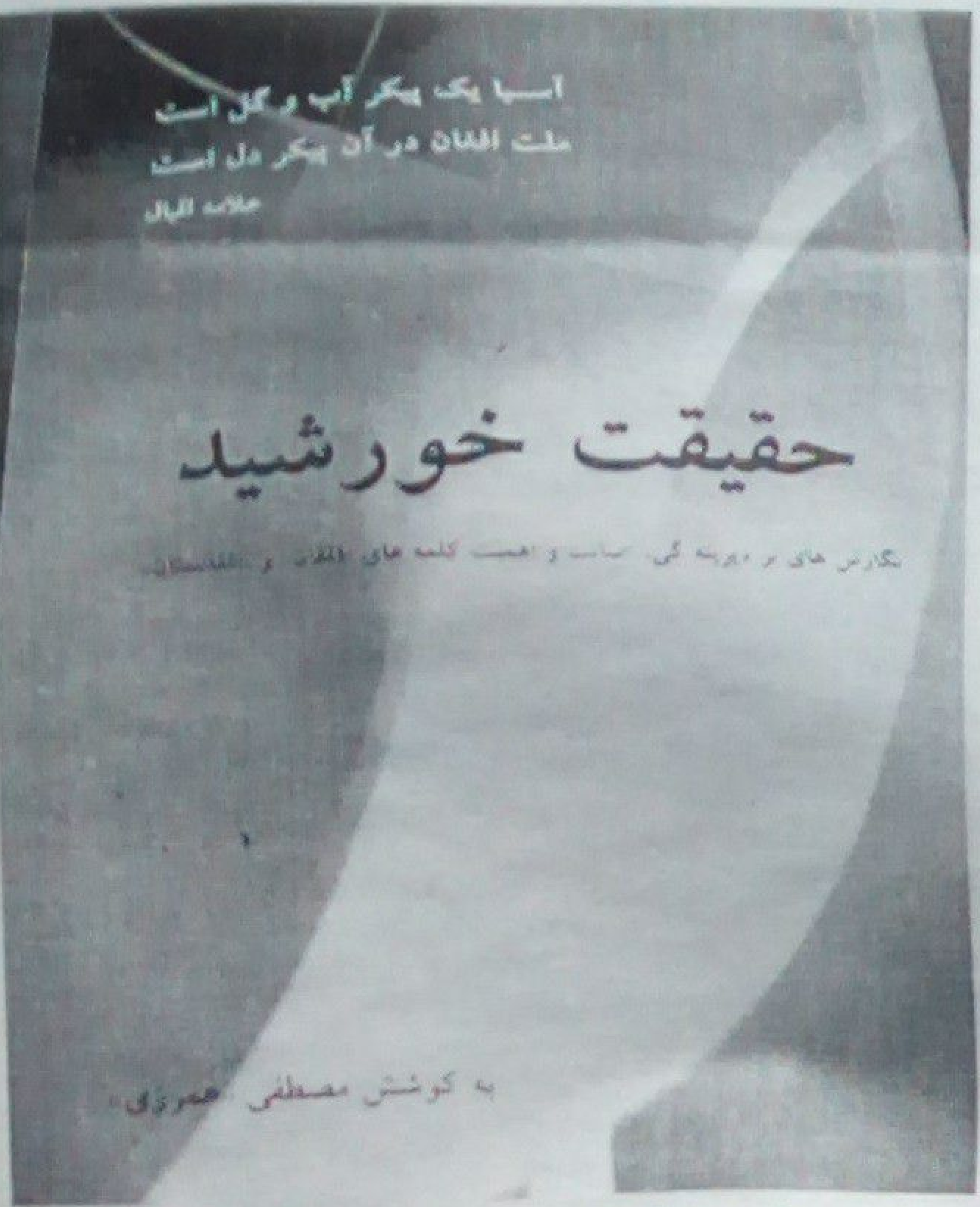

حقیقت خورشید (کتاب تحقیقاتی درمورد افغانستان از چاپ برامد)

حیات الله حلیم

آسیا یک پیکر آب و گل است
ملت افغان درآن پیکردل است

درسلسله نشر کتاب های مفید و سود مند درین اواخر کتابی بنام (حقیقت خورشید) که دران راجع به کلمه افغان و افغانستان توسط عده از دانشمند ان کشور مقالات به رشته تحریرامده که خیلی ها سودمند بوده وکتاب مذکور به کوشش و اهتمام مصطفی عمر زی شرف چاپ یافته است

در کتاب تحقیقاتی حقیقت خورشید نام وچگونگی تاریخی افغانستان به اساس روایات معتبر تاریخی مانند خورشید ثابت گردیده وکتابیست که بهایتاً مورد توجه اهل ادب و علي الخصوص کسانیکه به تاریخ کشور وجهان علاقمند هستند قرار گرفت زیرا مقالات منتشره کتاب طوری که قبلا اشاره شد ازیک سو مبنی بر دیرینه بودن کلمه افغان و افغانستان میباشد و ازجانب دیگر محتویات کتاب پاسخی است به آنعده فرزندان ؟؟کشور که میخواهند به بهانه های این و آن نام کنونی کشور عزیز مارا تغییر دهد

مقالات بیشمار در فهرست کتاب رقم زده شده ولی ما برخی ازعناوین مقالات مهم را بطور نمونه تذکر میدهیم

پیشینه تاریخی کلمه افغان وافغانستان ، قوم افغان بزگترین و قدیمترین قوم افغانستان ، نام های کهن و اساطیری هندو ستان وافغانستان در نزد هندوان و ایرانیان ،قدامت اسمای تاریخی افغانستان و افغان ، تحقیقی در مورد نام افغانستان ،خراسان ایران وافغانستان و ده ها مقاله دیگر

اما مهتر ازهمه در مورد پیشینه تاریخي کلمه افغان و افغانستان که در پشتی اخر این کتاب از هیوان تسانگ زائر چینایي قول گردیده ، بیشتر از همه جلب توجه میکند زیرا او مینویسد «این مردم (افغانان) را تحت نام اپوکین ، آوپاکان بسیار با ایمان ودرستکار و بلند همت توصیف کرده است در واقع این واژه (افغان) ریشه بسیارکهن تاریخی داشته وحتی پیش از اسلام ،درآثار کهنی چون مهابهاراتای هندوان و آثار چینایان ،به صورت اپاگانه و اپوکین ، ذکر شده است به گفته ی گرنگوریان (برای بار اول (به کلمه (افغان) در قرن ششم میلادی ; وراها مهیرا ;

Varahamihira

منجم هندی در کتاب خود (برهام سام میتا -

Brhatssamhita

به شکل اواګانا Avagana اشاره کرده است))

ازینرو میتوان گفت که کلمه افغان یک کلمه بسیار قدیمی و دیرینه میبا شد وتحقیقی در مورد نام افغانستان که ازطرف بعضی از مورخین که ذهن وطرز تفکر شان از چشمه اجنبی ها سیراب میگردد ومیخواهند که فرهنگ اجنبی را داخل ترمینالوژی کشور ما نماید ، گفته میشود که این نام یک نام جدید میباشد که سابقه تاریخی ندارد در حالیکه نظر به گفته دانشمند فاضل عبد الحی حبیبی واژه افغانستان سابقه هفده صد ساله را دارا میباشد ونیز در اسناد و مدارکی بجا مانده از عصر قبل از اسلام ، به سند ایرانی هندی وچینی در مورد واژه افغان موجود است که مکرر در متون مختلف عربی و دری دوره های اوایل اسلام وقبل از اسلام موجود میباشد

صوفی محمد (شا) رهبر حزب کارگران جوان افغان ساکن ولایت پنجشیر مدعی براین داعیه بود که استعمال کلمه افغان به پښتون ها یک اشتباه محض وتاریخی ویک بگو مگو بي بی فایده وبي نتیجه میباشد ، وی مدعی بود که محموعه تاجک ، پښتون ، هزاره و تمام اقوام ساکن در افغانستان مساوی به افغان میباشد

کتاب مذکوردر ۲۷۸صفحه به تیراژ ۱۰۰۰جلد به زبان دری در سال ۱۳۹۲به چاپ رسیده و حق نشر آن محفوظ میباشد

ای وطن !

اقا محمد (لبیب)

ای وطـــن نـــازم نـــام پـــاک تـــو

میتمـایم سـرمه چـشمان عـالم خـاک تـو
شـرق و غـرب بـادا فـدایت هـم جـان مـن
از خـدا خـواهم تبـاهی دشمن سفاک تـو
خرقـه درکنـدهار اسـت علـی انـدرمزار
شـهره افـاق بـوده مولـوی جـام تـو
درجمال الـدین جمال علم وفضل است درکشور
راه دانـش بـازکـرد در مـصر و هـم درشـام تـو
مردخیـز اسـت گندهارا وکندهار ای دوسـتان
رفعـت اسـلام بـود سـت شـهر غزنـه نـام تـو
هـرات باسـتان بـالم بـاو ای دوسـتان
خورشـیدتابان جهـان بـدخش اسـت بـام تـو
بلـندی کـوه پغمـان اعـتلای نـام تـست
باقـصر ابیض کـی دهـم سیها و نـاک تـو
تابنـده وپاینـده خـواهم نـام تـو انـدر جهـان
شـهرت عـالم شـمول اسـت میـوه هـای تـاک تـو
قلـب قلـب اسـیا کابـل مـقبول مـا
رازشکـست دشـمنان بودسـت فرجـام تـو
ای وطـن گرتوصـیف توصـبح وشـام کـنم کـم اسـت
کـی اداگـردد لبیـب بـاگفتـه هـای خـام تـو

په خوست کې د سولې مشاعره وشوه

په دې وروستیو کې په خوست کې د سولې په نوم پراخه مشاعره ترسره شوه، چې په کې د خوست ترڅنګ له یو شمیر نورو ولایتونو هم لسګونو شاعرانو برخه اخیستې وه دغه مشاعره چې د خوست د والي عبدالجبار نعیمي په کور کې جوړه شوې وه، یکې والي نعیمي په خپلو خبرو کې دغه ډول مشاعرې او راتولېدنې ګټورې وبللې او غوښتنه یې وکړه، چې شاعران باید په خپلو هنري الفاظو سره د سولې لپاره ډېر څه وکړي نوموړي زیاته کړه، له دې مشاعرې یې موخه د خوانانو ترمنځ مینه او پېژندګلوي او دغه راز د سولې په برخه کې د هڅو د لړۍ یوه برخه وه وروسته مشاعره پیل شوه، چې د بل شعریې له ګانه راغلي مېلمه قاسي محمد حسن جبار وتوست د مشاعرې په دوام او شاعرانو هم خپل او انتخاب کړي شعرونه واورول، چې په

ولولو سره یدرګه شول مشاعره د شپې ناوخته نوې نجې د کنسرت په ورکونو سره پای ته ورسیده، چې کنسرت د سفرغارو صالحمند کندهاري او سورګل کنواري له خوا ورکړل شو ه یادونې وړ ده، چې له دې یوه شپه وړاندې په همدې ځای کې د سولې یو لوی جشن هم نیول شوي و، چې په کې د هېواد له ګوټ ګوټ څخه زرګونه تنه راغلي وو

رحیم ګل نابل

ولسي ادب یا فولکلور

په پښتو ولسي اوفولکلوري ادب کې په دلنډیو ګلپاڼې تل تازه او تاندې وي

علامه استاد اروانباد اکادمسین پوهاند رشاد ، دلنډیو په برخه کې ، داسې په یوه لیکچرنوټ کې ، له نن څخه پنځه خلوېښت (۴۵) کاله دمخه راته ویلي وه

لنډۍ دپښتو شعر په ګلستان کې ، هغه فورم دی چې لومړۍ نیم بیتی یې لنډه او دوهمه یې اوږده وي. داموږ ټول پښتانه ولس ته راجونه ده ، چې لنډۍ دپښتو ادب یوه بې سارې ستره ادبي شتمنې او خوږه ، تانده اوخوشبویه پانګه ده. دپښتانه ولس اوپرګنو دژوندانه ، فکر ، ناستې ولاړې ، راشې درشې ، تورې او مېړانې ، دود او دستور، مینې اومحبت، له وطن سره عشق، دخپلواکۍ په برخه کې، سرښندنه اوداسې نور دژوندانه انځورونه نشته ، چې په دغو ولسي مینالوریو او دادب په تابلو کې به یې انځور او انعکاس نه وي راڅرګند لي

لنډۍ اوتپه ، مسرۍ اونیکۍ دپښتون ستر آریایي تاریخي تیراومېړني ولس دژوندانه اوکړو وړو اصلي څېره راتمثیلوي نه دي کبله له تصنع اوتقلید څخه ډېرې لرې دي ، خو له دې غوره سپېڅلتیا سره که په غور ورته خیر شو ډېر فصاحت اوبلاغت لري، نوځکه ویلای شو، چې دا ادبي لوړې درداني ، دپښتون ولس دڅګه ملي ادب ډېرې قیمتي مرغلې دي ، چې پردې کلمې ، تعبیرات اوتشبیهات لې په کې لیدل کېږي ، ددغو ملي مینالوریو ویونکي معلوم نه دي، خو ټول پښتانه ، نر، ښځې، پېغلې اوځوانان یې په مینه سره وایي دټول پښتانه ولس ګډه اوشریکه ادبي خزانه ده ، چې دپیدایښت تاریخ یې دپښتو نه پیدا کېدو سره سکت سیخ تړلی دی ، کله چې پښتانه پیدا شوي دا ادبي مرغلرې یې زمزمه کړې دي

څومره چې موږ ته راڅرګنده ده ، په لنډیو کې غالباً عشقي اوبزمي رنګ ډېر دی ، چې زیاته برخه یې دښځو له خوا ویل کېږي سره له دې په لنډیو کې ملي او ټولنیز ډېر مضامین اونقدهم په کې په ګلورین رنګ راڅپښتي اوړغول شوي دي

اروانباد استاد عبدالروف بېنوا دلنډیو دادبي ارزښت په برخه کې داسې کښلي دي

لنډۍ نه تپه ، ټکۍ ، مسرۍ، اوسندره هم ویل کېږي اوپه پښتو موسیقي کې ډېر اهمیت لري او په هرځای کې په بېلو بېلو آهنګونو ویل کېږي ، چې سرې یې هرو مرو تراثر او اغېزې لاندې راځي، دلنډیو آهنګ ډېر خوږ اوسوزناک دی په دغو آهنګونو کې تیرایي وزن ډېر شهرت لري

که دپښتو په کلیو اوبانډو کې ، څوک دلنډیو خوږه آهنګ اوزړه راپاروونکي سوزناک رنګ ته خیر شي ، نو دپښتوا صاحب دیادونې سره سره ، چې بوازې تیرایي وزن په شهرت سره یادوي، نوبه په مینه سره داووایي، چې دپښتو په ټولو کلیو اوبانډوکې ، دا ملي ادبي عالي مینالورې په عالي آهنګ او وزن کې راخلېږي چې اغېزه او شهرت یې په یوله پښتونخوا کې یوشان دی،

ځېړنپوه_ علي محمد منګل

چې دهر اورېدونکي زړه راپاروي اوپه دردنګ یې راولي.

په هرحال ، بهایي جان دخپل خوازه اواحساس راوستونکي او راوبوونکي شعر ترڅنګ په خپلو قلمي آثارو کې، ځای ځای له نبکه مرغه یوه نیمه لنډۍ هم په خپل قلم اوحسن خط لیکلې ده ، چې ډېرې رنګینې دي ، دپولیز ژوند په هره برخه کې یې ویلې دي، ځینې وایي، چې داده ځینه لیکلې او ویلې دي چې مصنوعي رنګ لري زه وایم ماشاالله ، ځکه چې لنډۍ دټول پښتون ګډه ادبي زېرمه ده ، هر پښتون اوپښتنه یې وایي دبهایي جان لنډۍ دیو پښتون ویونکي په شان موږ ته ملي دي، چې نه سرو اوسپینو زرو ډېر ارزښت لري دده دغو ملي ، برمې اوټولیزو ادبي ګلانو ته په خیر شو، څه په ګلونه اوسپرغې یې راته ګېډۍ اوغوټچه کړي دي په مینه به دلې ورته ځای ورکړو څه بې یې په ادبي ادارانه انځور کړې دي او وایي

ستا په اوربل مې قسم کړی
چې هېرمې نه کړې غوندونه دې
هېرومه

دچېپ کمیس دې مبارک شه
دباندې مه څه چې اورونه لګوینه

امېل ترڅنګ رویې ترغاړه
په بام ولاړه مخامخ مزه کوینه

په مذینه دې ستا قسم وي
چې ګرۍ واخلې مخ راواړوه مینه

زړګی مې شوخو سترګو شوخ کی
څکه مې خوب دماخوستن نه نه
پرېږدینه

جنګ دکابل په لوړو غرو دی
دکمسارې په کلانیځ وروځاتونه
دفرنګي پلتنې راغلي
جنګ پرمیدان دی پښتانه ځوانان ځمه
ورځینه

خال به تازه کم سترګې توري
چې په سنګر کې دي لونګي
شمال وهینه

نیم کښې سترګې په یاد راغلې
چې مسرۍ وایم قلم اوښکې
توبوینه

له شوخو سترګو دې شرمېږم
نه بل نه ګوره زه به ستا دیدن
کومه

دلوړو غرو په سرمې کېږدئ
چې دآشنا دوطن باد راته راځینه
ارمان مې نه ووکه بیامروای
چې ستا په سپین مروند مې کړې
وای خوبونه

زړګی مې شوخو سترګو شوخ کی
لکه کبلی ترګرنګو وهي څپرونه
پرغرني سپینې واورې اورې
ددوو مینو ترمنځ لاړې بندوینه

لن مې نه باد سره جنګ وکی
چې زما دیار پرزلفومه وهه لاسونه
علاقه دار دلرحومار دی
حاکم لرم دی ، حکمران لیوه نه

فرهنګ ، هنر ، اقتصاد او ټولنه

دجلال آباد ښار د ټولنیزې شورا مشر ډاکټر مسعود ساپي

د جلال آباد ټولنیزه شورا خلکوته د ښو خدمتونو د وړاندې کولو ترڅنګ، غواړي، چې د پردیو د کلتوري یرغل مخه هم ونیول شي

دجلال آباد دخلکو ټولنیزه شورا، چې نوې جوړه شوې اودخلکو د ستونزو د اوارولو په موخه، چې څرنګه هغو ته درسنیو اومطبوعاتو له لارې انعکاس ورکړي، پراخې هڅې یې پیل کړې دي. ددغې ټولنیزې شورا مشر پوهنمل ډاکترمسعود ساپي دهېواد ورځپاڼې دخبریال ددې پوښتنې په ځواب کې، چې دجلال آباد دخلکو د ټولنیزې شورا په اړه، چې تراوسه یې څه ګټورې چارې دخلکودستونزو د اوارولو په موخه ترسره کړې دي؟ وویل دجلال آباد ټولنیزه شورا ددې ولایت دخلکودغوښتنو ممثله شورا ده، چې یوکال وړاندې پرانیستل شوې اوخپل حوازې ترلاسه کړې دي ددغې ټولنیزې شورا لومړۍ موخه داده، چې څرنګه دجلال آباد خلک پریوه ټولنیزمحور راټول کړي اوخپلمنځي اختلافات له منځه یوسي له بده مرغه کومې ستونزې، چې له تېروجګړو راپاتې دي ښایي کمې یې کړي اودخلکوپه منځ کې ملي یووالي برابر شي اوددې ولایت ټول خلک دپاکۍ اوامنیت په ساتنه کې برخه واخلي، نوځکه دجلال آباد دټولنیزې شورا له موخوڅخه یوه داده چې ټولنیزې برخې ستونزې اوارې کړي اوپه دې هکله شورا دجرګو جوړولو له لارې دخلکو ستونزې اوارې کړي دي دغه ټولنیزه شورا هوډمنه ده، چې دخلکویخوالي د جرګې دودونه، چې دستونزودلرې کولولپاره دېراغېزمن واقع کېدل، بېرته یې را ژوندي کړي اودوام ورکړي دوهمه برخه، چې ددې ولایت په ټولنیزه شورا کې ډېره روښانه ده، دخلکوستونزې په ګوته کوي اودجرګو اومرکودجوړولو له لارې یې داړوندو چارواکوسره دستونزې دلرې کولولپاره یو ځای کوي دیوکال په موده کې چې دغه شورا جوړه شوې، دخلکو ستونزې موږ په ګوته کړې اوخوځله مو دجلال آباد دخلکوستونزې له ولایت اوهمدا راز له ښاروالۍ سره مطرح کړې اوهمدارنګه دنورواړوندو ادارو سره موخبرې کړې اوداوارولولپاره موستونزې ورته په ګوته کړې دي دجلال آباد د ټولنیزې شورا له دندوڅخه یوه داوه، چې دجلال آباد ښار په دریو ناحیوکې دګذرشوراګانې منځ ته راوړي، ددې لپاره چې دخلکوګډون په حکومتوالۍ کې ډېره اغېزمنتیا ومومي، دګذرشوراګانې دې پیاوړې شي، چې ددغو شوراګانوله لارې دګذرد خلکوستونزې جوتې اوله ښاروالۍ سره یې داوارولولپاره پرې خبرې وشي، نوځکه زموږ په کړنوکې یوفعالیت داو، چې موږ وتوانیږو دجلال آباد په لومړۍ، دوهمه اودریمه ناحیه کې شوراګانې جوړې کړو، چې وتوانېدو ۳۲ شوراګانې په درېیمه ناحیه کې، اوهمدارنګه ۱۷ شوراګانې په دوهمه ناحیه کې اوځنې ناحیه ۲۸ شوراګانې موپه لومړۍ ناحیه کې جوړې کړې دغه شوراګانې له یوې خوا له دولت سره اړیکې ټینګوي اوله بلې خوا دخلکو دستونزو داوارولو لپاره له چارواکوسره خبرې کېږي موږ دجلال آباد له شوراګانوسره په همغږۍ لرو اومخه کوو، چې زموږ اړیکې ورسره لاټینګې شي موږ په دې باور لرو، چې دجلال آباد په

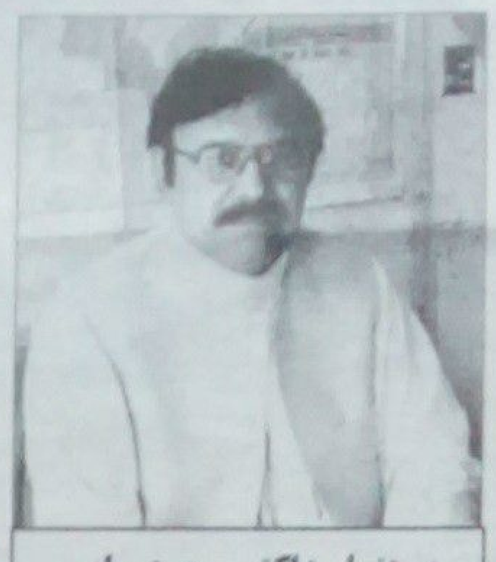

پوهنمل ډاکترمسعود ساپي

څلورمه اوهمداراز په پنځمه ناحیه کې داډول ټولنیزې شوراګانې منځ ته راوړو، چې خلکوته دټولنیزوخدمتونو د وړاندې کولوزمینه برابره شي یوه بله موضوع، چې موږ غواړو ورباندې کار وکړو هغه دا ده، چې دجلال آباد د ټولنیزې شورا په موخوکې یوه داده چې څرنګه کولی شي خپل کلتور دپردیو له یرغل څخه وساتي دې موخې ته درسېدولپاره موږ دجلال آباد داطلاعاتو او فرهنګ له ریاست سره ګډه پروژه لرو، که خدای کول په دې وروستیووختونوکې به دغه چارې پیل کړو اوهېوادته دالنوټي [illegible] اصطلاحات اولوڅي، چې څرنګه یې اصلاح کړو په دې تړاو هڅې کوو اوپه راتلونکې کې به غونډه جوړوو اودستونزې دلرې کولولپاره به ګډ تصمیم نیسو دجلال آباد دټولنیزې شورا مشر دیوې بلې پوښتنې په ځواب کې وویل ددې لپاره، چې موږ خپل اصیل افغاني اوپښتني کلتور اوفرهنګ وساتو، یوه خپرونه هم لرو، چې دجلال آباد مجلې غږیه نامه نوموړ شوې اوتراوسه مو دوه ګڼې چاپ کړې دي اوخپل جواز به ژر ترلاسه برابرکړو اودېراولومړني بهیر یې دجلال آباد داطلاعاتو اوفرهنګ په ریاست کې ترسره شوی دی اوهمدا راز نور اداري پړاونه به یې په کابل کې ترسره شي نوزموږ موخه له دومره خپروسره سره داده چې دخپل تاریخ اوکلتور په خوندي کولواوساتنه اودخلکو دفکروټوپه روښانه کولوکې برخه واخلو ډاکترمسعود ساپي څرګنده کړه بله موضوع، چې اړینه ده دډموکراسۍ بهیر دی، چې څرنګه خلک په چاروکې ونډه واخلي اومثبت اواغېزمن رول ولوبوي اوهمدارنګه زموږ دټولنې دښځو دحقونوپه خوندي ساتلو کې پاملرنه وکړي اوټول اسلامي، اساسي اونړیوال قوانین اومیثاقونه، چې دښځو لپاره دي هم په پام کې ونیسي اودښځو دحقونو څخه دې دفاع وشي دجلال آباد دشورا مشردجلال آباد دخلکودېرتوستونزو په اړه دیوې بلې پوښتنې په ځواب کې داسې وویل دجلال آباد نوی ښار دېخوالي جلال آباد له ښار سره [illegible] اوږدوکې له ولسوالیواونوروسیمو څخه جلال آباد ته خلکومهاجرتونه کړي دي، چې له یوې خوا دغه بهیر دوګړو دډېروالي لامل شوی اوهم هره ورځ یو زیات شمېرهېوادوال دکاوټېو هېوادونوپه تېره بیا له پاکستان څخه جلال آباد ته راستانه اوپه دې ښارکې استوګن کېږي دجلال آباد دخلکو په شمېر کې داسلي اوسېدونکو په پرتله ډېروالی راغلی دی یوه له دغو ستونزوڅخه داده، چې ددغه ښارخلک هدیره نه لري دغه ستونزه، چې اوس کوم چې ښکاري په راتلونکې کې به ډېرې نورې ستونزې راولاړې کړي، ځکه هغه دوستان، چې په جلال آباد کې اوسیږي دکلیو اوولسوالیو څخه ښارته راغلي دي ددوی په منځ کې، چې کوم مهال مړینه رامنځ ته کېږي، دوی خپل مړي خپلو کلیوته لېږدوي اوهلته یې خاوروته سپاري موږ ددې ستونزې دلرې کولولپاره خوځلې دجلال آباد له ښاروال اوهمدارنګه ددغه ولایت له والي سره خبرې کړې، نوموړ هیله لرو، چې دجلال آباد ښاروالي دغې ستونزې ته ژوره پاملرنه وکړي اوله جمهور رئیس حامدکرزي سره دې هم خبرې وشي چې د دوی دغې ستونزې ته دپای ټکی کېږدي دوهمه موضوع، چې دجلال آباد خلک ورته پاملرنه لري، هغه دبرښنا ستونزه ده، چې په جلال آباد کې شته، خوله بده مرغه، چې دبرښنا وېش په عادلانه توګه نه ترسره کېږي اوعاموخلکوته په لږه کچه برښنا رسیږي، چې داهم یوه لویه ستونزه ده ددغې ستونزې دلرې کولوپه تړاو موږهم دبرښنا اونوروچارواکو سره خبرې اوکتنې کړې دي اوله هغوی څخه موغوښتي دي، چې دبرښنا ستونزه دې دعدالت په پام کې نیولو سره اواره شي په دې توګه موسم کې چې په دې ولایت کې هوا [illegible] زموږ عام اوبېوزلي خلک همدارنګه بخښنه اوماشومان دتودې هوا له امله له عذاب سره مخ دي نوزموږ غوښتنه دبرښنا له چارواکوڅخه په جلال آباد کې داده، چې هره ورځ خوساعته برښنا بېوزلو اوعاموخلکوته ورسوي

هېواد ـ نوري

هنر و اهداف آن

سکندري

هنر به مثابه عالي ترین پدیده اجتماعي ومولود جامعه بشري، که با احساس، تخیل و روان آدمي سروکار دارد، داراي اثرات عمیقه بوده و تشخیص آن درابعاد گوناگون زندگي قابل بررسي است. که عنوان گشت تعلیم وتربیت وبهداشت رواني یکي از مهمترین آنها محسوب میگردد. یک اثر هنري میتواند هدف هاي مشخص را دربر گیرد. مسلماً این هدف ها گاه بصورت جزئي هستند وگاه درحد کلي تروعمیق تر تا آنجا که اساسي ترین وکلي ترین اهداف تربیت را درآثار هنري جستجو کرد. زیرا هنر اصیل ترین ومتکامل ترین نمونه هاي خود برجلوه هاي از مسایل اساسي انسان، نیازهاي ژرف وي وآرمانها وایدآل هاي عظیم درنظر دارد و ره آوردهاي اولي زندگي را برایش به ارمغان مي آورد ازاین رو یک اثر مفید وبرجسته هنري تنها نمي تواند به تفریح وتنوع محدود شود وتاثیراتش تنها به هیجانات سطحي وآني مخاطبین نمي انجامد، بلکه هراصیل و مطلوب ارزنده ترین نتایج خود را درحفظ و بهره دروني وپایدار ونقشي که درتحول وبینش وگرایش وتغییر رفتار ورشد وتکامل مخاطبین داشته باشد، مي جوید. یک اثر هنري زماني قادر خواهد بود باوجود انسان پیوند عمیق برقرار کند که بتواند درترسیم مسایل اصلي حیات وتعیین نیازهاي اصیل انساني موفق باشد. ارایه مضامین پربار و پیام هاي مطلوب انساني و اعتقادي به گونه اي عمیق تر وموثر، با بهره گیري از اعجاز هنروزیبایي بیان تداوم بخش وجود آثار هنري است از این رو عمر هنري غالباً بسته به میزان ارتباطي است که با روان انسان وباواقعیت وحقیقت وجودي وي داشته باشد. درمجموع آثار هنري میتواند با درنظر داشتن اساسي ترین مراحل وعمیق ترین ابعاد حیات و تربیت، شخصیت مخاطبین را باتغییر وتحول سازمواجه سازد. چنانکه درفرهنگ ها ومکاتب فکري وسیاسي مختلف هنرنقش ارزشمندي خود را دارد وهمگام با روش هاي فلسفي واعتقادي [illegible] حتي بیش تر از آن گام برمیدارد. وبه موقعیت هاي برجسته اي نایل مي آید. از اینرو هنر علاوه برنقش فردي از تاثیرات اجتماعي براهمیتي برخوردار است درفرهنگ اسلامي و کشور ما هنر ارزش ورسالت ویژه دارد. درمیان انواع هنرها ادبیات وشعر، ازجمله رایج ترین وبرجسته ترین آنها شناخته شده است پس به عنوان مثال بررسي تاثیرات هنر در ابعاد اساسي واهداف عالي را میتوان درنمونه هاي از اشعار دري وشنوجستجو کرد. دراین میان اشعار وسروده هاي شعراي چون، سنائي، عطار، مولوي ورحمان بابا وغیره پربینش واعتقاد سازنده یي استوار است. اینگونه اشعار ضمن به نمایش گذاشتن نگرش وگرایش شاعر نسبت به جهان وانسان ترسیم جلوه هاي شکوهمند عرفان وتصوف، روح مخاطبین را از زیبائي هنر وغناي معنوي خود بهره مند مي سازد ودر تربیت وسلامت وي نقش درخور توجه دارد. به علاوه قصه ها وحکایت هاي موجود درآثار ادبا، فلاسفه وحکما وقصه هاي قرآن کریم وسایر متون اسلامي ما دربر دارنده ویژه گي هاي محتوایي وتربیتي فوق میباشد

ښځه او ټولنه

له ښځو سره د تاوتریخوالي عاملین باید مجازات شي

زرغونه صالحي

معلوماتو له مخې، د ۱۳۹۰ لمریز کال په لومړیو دریوو ربعو کې نږدې د ښځو د وژنې ۹۰ او د جنسي تېري له ۵۰ زیاتې پېښې په مرکز او ولایاتو کې په داسې حال کې ورکړل شوې چې په تېرو کلونو کې دغه شمېره ډېره ټیټه وه هغې هم د تېر کال له دریمې ربعې وروسته د ورته تاوتریخوالو شمېرې مشخصې نه کړې او وېې وویل چې په ټوله کې په تېرو لسو کلونو کې د ښځو د وژنې ۵۲۴ او د جنسي تېري ۱۶۰ پېښې د ټول هېواد په کچه د دغه وزارت له خوا ثبت شوې دي. خو امیني څرګنده کړه چې د ښځو چارو وزارت لپاره د اندېښنې وړ موضوع دا ده چې په تېرو دوو کلونو کې د ښځو پر وړاندې د تاوتریخوالي تر ټولو سخت

په تېرو دوو کلونو کې د بډدې حیلواتو له خوا د ښځو د وژلو او جنسي تېرو د ثبت شمېر لوړې شوې دي، خو د دغو قضیو څلوېښت سلنه عاملین نه دي مجازات شوي. اداري فساد او د زورواکو لاسوهنه، یادو قضیو ته د نه رسېدو عمده دلایل بلل شوي دي، چې دغه چاره د ورته پېښو د زیاتېدو سبب شوې ده. د ازادو رسنیو مشارکت رېږواک خبري اژانس، کلید ګروپ، هشت صبح ورځپاڼې او صنعتراتي موسسې یوه څېړنه څرګندوي، چې د افغانستان د بشري حقونو د خپلواک کمیسیون ترڅنګ ځیني قربانیان او د کورنۍ غړي په عادلانه ډول د دوی د قضیو له نه څېړلو، شکایت کوي او ځیني دولتي چارواکي هم په دې برخه کې د شته ستونزو څخه کوي. نو په خارنوالۍ ادعا کوي چې ټولې قضیې یې په عادلانه ډول څېړلي دي. د کورنیو چارو وزارت هم وایي چې له تښتېدنو پرته یې د ورته پېښو ټول تورن نیولي او اړوندو ارګانونو ته یې سپارلي دي. په افغانستان کې د ښځو د وژنې او جنسي تېري په څېر د تر ټولو سختو تاوتریخوالو ترڅنګ د هغو د بدو په ښځو کې ورکولو، د نفقې نه ورکړه، د میراث له حق څخه محرومول او ورته نور ډولونه هم موجود دي. د ښځو وژنې، جنسي تېري او د ورته نورو قضیو په څېړنې کې اندېښنې هم پیدا کړې دي. د افغانستان د بشري حقونو کمیسیون د ښځو د حقونو ملاتړ برخې مسوولې لطیفه سلطاني د اندېښنې په څرګندولو سره وایي چې په دغه کمیسیون کې د ناموسي وژنو د بډدې حیلواتو له خوا د ښځو وژل او پر ښځو د جنسي تېري ثبت شوي شمېرې په وروستیو دوو کلونو کې زیاتې شوې دي. د سلطاني په خبره، د ۱۳۹۱ کال په لومړیو ۹ میاشتو کې د ټول هېواد په کچه ۱۰۰ قتلونه، ۱۰۰ جنسي تېري پر ښځو او نجونو شوي او دغه راز په ۱۳۹۰ کال کې ۸۹ د قتل او ۹۵ د جنسي تېري پېښې د افغانستان د بشري حقونو په کمیسیون کې ثبت شوې دي. میرمن سلطاني وویل چې د دا ډول تاوتریخوالو شمېرې د تېر کال له نهو میاشتو راهیسې تر اوسه نه دي راټولې شوې. هغې، څرګنده کړه چې له تېر ۱۳۸۱ نه تر ۱۳۸۹ پورې په ټولیز ډول پر ښځو د جنسي تېري ۲۱۱ پېښې د دغه کمیسیون له خوا ثبت شوې دي، خو ناموسي وژنې یا یوازې له تېرو دوو کلونو راهیسې ثبت شوې، ځکه په تېرو کلونو کې له یوې خوا ورته وژنې ډېرې محدودې وې او له بلې خوا کورنۍ نه حاضرېدې، چې دا ډول پېښې ثبت کړي. خو سلطاني په خواشینۍ سره وویل، هغه څېړنه، چې د دغه کمیسیون له خوا د هېواد په عدلي او قضایي ارګانونو کې شوې، څرګندوي چې په تېرو دوو کلونو کې د جنسي تېرو او ناموسي وژنو یوازې ۶۰ سلنه عاملین نیول شوي او مجازات شوي دي. نوموړې د دغو پلټنو په اړه د جزیاتو له ورکړې پرته زیاته کړه چې د ورته قضیو پاتې څلوېښت سلنه عاملین یا نه دي نیول شوي او یا یې هم د پیسو په بدل کې برائت حاصل کړی دی. دا په داسې حال کې ده چې شاید په هېواد کې د ښځو د وژنې او جنسي تېرو نورې پېښې هم موجودې وي، خو له ثبت او تعقیب څخه پاتې دي د ولسي جرګې د ښځو چارو د کمیسیون غړې نصیبه عظیمي د بشري حقونو د خپلواک کمیسیون څرګندونه معتبره ګڼي او وایي چې د دې پلټنې پایلې هم د ښځو پر وړاندې د تاوتریخوالي د زیاتېدو او هم د نه څېړلو په برخه کې د اندېښنې وړ دي. هغې، هم د شمېرو له څرګندولو پرته وویل چې د وژنې جرګې پېښه کمیسیون ته د قربانیانو د کورنیو شکایت د ښځو پر وړاندې د تاوتریخوالي د دغو دوو ډولونو د زیاتوالي څرګندونه کوي. د ښځو چارو وزارت د حقوقو ریسه فوزیه امیني هم وایي چې د دغه ورکړل شوي راپور شمېرې د تاوتریخوالي د دغو دوو ډولونو د زیاتوالي څرګندونه کوي. د سرچینې د

ډولونه: وژل او جنسي تېري، زیات شوي دي. نوموړې وایي چې د ورته قضیو د څېړلو په برخه کې د تېر په پرتله ښه والی راغلی، خو د هغو دوسیو شمېر یې څرګند نه کړ چې تر اوسه پورې څېړل شوي دي. اداري فساد او د زورواکو لاسوهنه د ورته قضیو د نه څېړلو عمده علتونه او نه څېړنه یا د دغو جرمونو د ډېرېدو له مهمو عواملو څخه ګڼل کېږي. میرمن سلطاني وايي: «دا چې ښځې په کورنۍ چاپېریال کې وژل کېږي او یا پرې جنسي تېری کېږي، عمده علتونه یې دا دي چې د ورته پېښو له عاملینو او مجرمینو سره پرېکنده چلند نه دی شوی.» سرچینه وایي چې د بشري حقونو کمیسیون، تېر کال د حکومتي چارواکو، د ورته تاوتریخوالي له قربانیانو او د مدني ټولنې له استازو سره ناستې درلودې او ګډونوالو د ورته کړنو د مجرمینو پر وړاندې د پرېکنده چلند له نه کېدو څخه شکایت کاوه.

سلطاني زیاته کړه: «له مجرمینو سره پرېکنده چلند نه کېږي، مجرمین لښتیدلي دي، پیسې ورکوي او خپل ځان خوشې کوي.» سلطاني وایي چې ډېر ورته تاوتریخوالي په لرې پرتو سیمو کې رامنځته کېږي. هغه چې په ښه ډول د قانون حاکمیت نشته.» د هغې په وینا، ګڼېونوالو د افغانستان د جزا په قانون کې شته ستونزې د دې ډول تاوتریخوالو د ډېرښت د عمده علت په توګه یادې کړې. نوموړې د اساسي قانون ۳۸۹مې مادې ته په اشارې سره وویل چې دغه ماده د «ناموسي وژنو» د ډېرېدو سبب شوې ده. په دې ماده کې راغلي: «هغه شخص، چې له خپل ناموس څخه د دفاع له امله خپله ښځه او یا یې هم له محارمو څخه یو څوک د زنا د تلبس په حالت او یا له یوه غیر شخص سره په یوه بستره کې ووینې او سم له لاسه دواړه او یا هم یو له هغوی نه ووژني او یا یې ټپي کړي، د وژلو او ټپي کولو له جزا څخه معاف، خو تعزیرا حالت ته په پام په بند، چې له دوو کلونو څخه ډېر نه وي، محکومېږي.» سلطاني وایي «موږ وینو چې د افغانستان د جزا په قانون کې جنسي تېری مسکوت دی او هلته تړې په عنف د یرغل «زور زیاتی او زور» په نامه یادونه شوې، خو له بده مرغه، په محکمو کې ځینې داسې قضیې لرو، چې د تېري جرمي وصف یې په زنا بدل کړی، خو میرمن باید پښتو شي د افغانستان د بشري حقونو په خپلواک کمیسیون کې د ښځو له حقونو څخه د ملاتړ د څانګې مسئوله زیاتوي: «که چېرته یو کس خپله ښځه له بل چا سره په زنا ووینې او هغه ووژني، نو په دوه کاله بند محکومېږي، خو که چېرته یوه ښځه خپل خاوند له یوې ښځې سره په زنا ووینې او ویې وژني، نو تر ټولو په سختو مجازاتو محکومېږي، دا خپله په څرګند ډول یو تبعیض او د افغانستان په قوانینو کې له شته حقوقي ستونزو څخه یوه ده.» د سلطاني په وینا، د زنا د عمل سرته رسول یو جرمي عمل دی، د داسې قضیو څېړل د کورنیو د غړو صلاحیت نه، بلکې د محکمې له صلاحیتونو څخه دي. نوموړې په قضیو کې د متنفذو کسانو لاسوهنه هم د ښځو د وژنې او جنسي تېري د زیاتېدو له عواملو څخه یو عامل ګڼي او زیاته کړه: «اداري فساد، له متنفذو کسانو استفاده، په دې معنا چې د ښځو د وژنې او جنسي تېري مرتکب کسان په یوه ډول نه یوه ډول له یوه قومندان سره اړیکه لري، له یوه څارنوال او قاضي سره تړلي او حتی هغه کسان، چې په ادارو کې کار کوي، په خپله د جنسي تېري مرتکبین دي. یا خپله میرمن او یا یې هم خپله نلوې وژلې. دوی پوهېږي چې له مجازاتو معاف دي. او چېرته موقف لري او نه مجازات کېږي. نو په همدې اساس ډېر بېکاره او په جرئت سره کولای شي دغه کار تر سره کړي.» هغې د یادو اشخاصو د هویت د افشا کولو په اړه وویل: «که چېرته د قضیې د محرمیت په اړه ټینګار ونه شي، نو شاید د قرباني د ځان او یا هم کورنۍ امنیت په خطر کې ولوېږي. موږ نه غواړو چې د هغو تېري کوونکو، وژونکو او ورسره تړلو لوېونو افشا کړو.» نوموړې وویل چې په هېواد کې پر ښځو د جنسي تېري او د ثبت شوو شمېرو د تېر کال. له خپلو حقونو څخه د خلکو د ناخبرتیا په اړه د کچې ټیټوالی او د بشري حقونو په برخه کې د خلکو د پوهاوي کچه ټیټوالی له دغه ډول تاوتریخوالي د زیاتېدو دلیلونو څخه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سپورت نړۍ

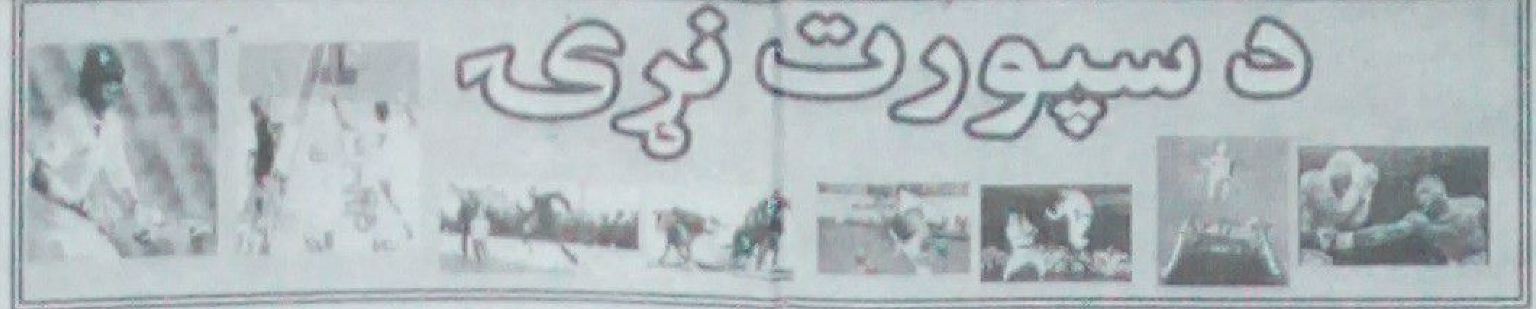

د سپین غر زون د کرېکټ لوبډله د زونونو سیالیو ته پوره چمتوالی لري

سپین غر زون کرېکټ لوبډلې لوبغاړي وايي دوی پوره چمتوالی لري چې د زونونو ترمنځ د سیالیو اتلولي ترلاسه کړي. د سپین غر زون کرېکټ لوبډله چې په ننګرهار کې په تمرینانو بوخته وه، لوبغاړو او په ځانګړي ډول د لوبډلې کپتان حمید حسن وايي لوبډله یې په لوړ مورال سره د زونونو په سیالیو کې ګډون کوي او اتلولي به هم ترلاسه کوي. حمید حسن زیاتوي د نورو زونونو لوبډلې هم پیاوړې دي خو دی په خپلې لوبډلې باوري دی او نه خرګندوي چې د زونونو سیالیو کې به وځلیږي. نوموړي ویل دوی ته روزنه د باتجربه روزونکي اسد خان لخوا ورکول کېږي یادوونې وړ ده په لومړیو کې د سپین غر زون لوبډلې کریم صادق مرستیال کپتان، افتاب عالم، شفق الله شفق، شبیر نوري، شوکت زمان، نسیم سرخرودي، باطن شاه او د ختیځ زون پیاوړي ولایتي لوبغاړي شامل دي.

په لومړیو کې سپین غر زون د لوبډلې د جوړېدو په موخه خلوردېرش کسیزه لوبډله اعلان کړه چې په تمرینانو بوخته وه چې له تمرینانو وروسته یې اتلس غوره لوبغاړي غوره او اوس سیالیو لپاره پنځلس کسیزه لوبډله اعلان کړه د سپین غر زون لوبډلې کپتان د ملي لوبډلې تېز بالر حمید حسن وايي دا لوبډله پوره چمتو ده چې په یادو سیالیو کې به خپلو سیالو لوبډله سره سخته سیالي وکړي او لوبډلې لوبغاړي نه خرګندوي چې یادو سیالیو اتلولي

حوړولو ته خلوردېرش کسیزه لوبډله اعلان شوې وه خو اوس تري اتلس غوره لوبغاړي غوره شوي او د سیالیو لپاره به څوارلس کسیزه لوبډله اعلان کړي. سپین غر زون لوبډله کې د ملي لوبډلې لوبغاړي، حمید حسن کپتان، په هم ترلاسه کوي یادونې وړده سپین غر زون لوبډلې له پخواني لوبغاړي اسدالله لخوا روزنه ورکول کېږي دوی پوره لس ورځي تمرینات وکړل او خپل منځي شل اوریزې تمریني سیالي هم ترسره کړې دي

د کرېکټ د اتلانو د کپ له لوبو د پاکستان ملي لوبډله اوټ شوه

پاکستان د شنبې په ورځ د هند له ملي لوبډلې په اتو ویکټو لوبه بایلوده پاکستاني لوبډله په ۱۶۵ منډو اوټ شوه په خواب کې یې د باران له کبله اووړونو راالند شول او هند د دوو لوبغاړو له سوځېدو سره پاکلي هدف ته ځان ورساوه تر مخکې پاکستان په خپل ګروپ کې له ویسټ انډیز او جنوبي افریقا لوبې بایللې وې د هندوستان او پاکستان ترمنځ دا لوبې په ملیونونو کسانو د تلویزیونونو پر مخ وکتلې او لوبغالي ته هم ډېر کسان ورغلي وو د هندوستان او پاکستان ترمنځ لوبې په تېره بیا په هندستان او پاکستان کې هر څوک، چې تلویزیون لري او یا ورته لاسرسی ولري، نوګوري یې، په تېره بیا د اتلانو د سیالیو لوبې، خو هر څوک باید ووایي، که څه هم د دغو دواړو هیوادونو ترمنځ سیاسي او پوځي اړیکې ښې نه دي او لکه د افغانستان په څېر پر بولو سره شخړې لري، خو تر منځ یې د کرېکټ لوبې ډېرې کېږي، خو کله، چې په پاکستان کې د سریلانکا پر لوبډلې ځوکاله وړاندې ډزې وشوې، نو د هندوستان او نړۍ لوبغاړي پاکستان ته نه ځي او اولمپیک او د کرېکټ د نړیوالې شورا له خوا پر لوبغاړو بندیز لګول شوی، چې پاکستان ته لاړ نه شي، په هر حال د هندوستان او پاکستان ترمنځ لوبې ډېرې مینه وال لري، په تېره بیا هندوان او پاکستانیان خو یې هره رسمي یا نارسمي لوبې ویني او هر لوري د خپلې لوبډلې د بریا لپاره په تمه وي، خو دا ځل پاکستان څکه په بولو لوبو کې ماتې وخوړه، چې د توپ وهنې یا بیټینګ لپاره یې څوک نه درلود، کېدل داسې تبصرې پرې روانې وې، چې د پاکستان هیڅ داسې لوبغاړی نشته، چې پر منځ وردېرې او منډې جوړې کړي، دغه راز د توپونو په بولو یا کېچ کولو کې هم پاکستان د نورو لوبډلو پر پرتله کمزوری و، یا په بل وینا د پاکستان د لوبډلې د کمزورۍ جوت اړخ د دغه ټیم بیټینګ دی، چې د اتلانو د جام لوبو په ټرخ کې یې یو ځل ۱۷۰، بل ځل ۱۶۷ او درېیم ځل ۱۶۵ منډې وکړې د کرېکټ په لوبو کې چې ۲۵۰ منډې هم د یادو وړ نه ښکاري تر ۲۰۰ لږ منډې د ډېرې کمزورۍ نښه ده. د کرېکټ د اتلانو په جام لوبو کې له بې ګروپه بیا هندوستان د درېیو لوبو له ګټلو سره د خپل ګروپ په سر کې ځای او نیمه پای لوبې ته هم ووت، په هند پسې جنوبي افریقا او ویسټ انډیز دواړو یوه یوه لوبه ګټلې، یوه یوه یې بایللې او یوه یوه یې مساوي کړې، خو د پاینټونو له مخې جنوبي افریقا تر ویسټ انډیز مخکې شوی.

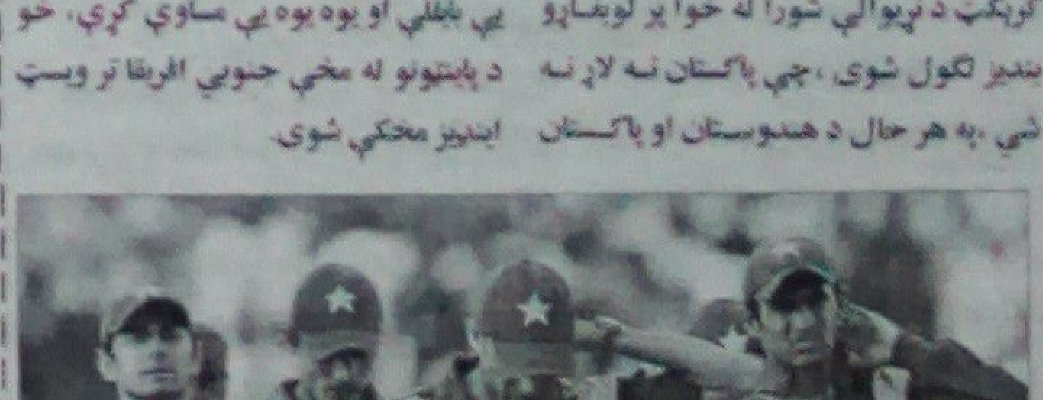

د اې سي سي د اتلانو د جام سیالیو پایلوبې ته هندوستان او انګلنډ ووتل

د کرېکټ د اتلانو جام سیالی، چیمپینز ټرافي، د کرېکټ د نړیوالې شورا، ای سي سي لخوا په لاره اچول شوې چې له نړیوالو لوبو ورلډ کپ، څخه وروسته تر ټولو مشهورې او مهمې سیالۍ ګڼل کېږي له څلور کلن ځنډ وروسته کرېکټ کې د اتلانو جام سیالي، چیمپینز ټرافي په انګلستان او ویلز کې روانې دي. د دغو سیالیو پایلوبې ته هندوستان او انګلستان ووتل دواړو لوبډلو د ګروپونو لوبې ګټلي او په پایلوبه کې سره مخامخ دي. انګلنډ نیمه پایلوبې ته ووت په انګلنډ انګلستان، او ویلز کې د کرېکټ د اتلانو په سیالیو چیمپینز ټرافي، کې انګلنډ او نیوزیلنډ په اې ګروپ کې سره مخامخ شول چې په نتیجه کې یې انګلنډ مقابلې لوبډلې ته په لسو منډو ماتې ورکړه. له نیوزیلنډ څخه د مسابقې ګټلو انګلنډ د دې سیالیو نیمه پایلوبې ته ورساوه. دا مسابقه، چې په کارډیف ښار کې وشوه، د باران د اورېدو له کبله ناوخته پیل شوه او د پنځوسو اوورونو په ځای هر ټیم ته ۲۴ اوورونه ورکړای شول. بچه نیوزیلنډ وګټله خو انګلنډ ته یې د لوبې بیټینګ کولو بلنه ورکړه. انګلنډ په ۲۳ اوور او ۳ توپونو ۱۶۹ منډې جوړې کړې. نیوزیلنډ په ۲۴ اوورونو کې د نو لوبغاړو د سوځېدو په بدل کې ۱۵۹ منډې جوړې کړای شوې له دې سره انګلنډ نیمه پایلوبې ته ووت او له هندوستان سره به، چې نولې لوبې یې ګټلې پایلوبه کوي د کرېکټ دغه حوزا مشهور جام به سر کال د وروستي ځل لپاره ترسره شي. د دغو سیالیو لومړۍ لوبه تېره ورځ د هندوستان او سویلي افریقا د لوبډلو ترمنځ د ویلز په مرکز کارډیف

کې ترسره شوه، چې هند سویلي افریقا ته ماتې ورکړه او دوه پوائنټونه یې وګټل دغه سیالي په لومړي ځل په ۱۹۹۸ کال کې پیل

شوې د دغو لوبو د فارمټ له مخې به د اتلانو جام سیالي په دوو کلونو کې یو ځل تر سره کېدې، خو سږ کال دغه لوبې څلور کاله وروسته د وروستي ځل لپاره ترسره کېږي. د کرېکټ مینه وال ښایي د چیمپینز ټرافي لوبو په ختمېدو ډېر خوښ نه وي، خو د کرېکټ د نړیوالې شورا په وینا چې د دغو سیالیو لپاره د بڼل په ته کې دي

د اتلانو سرني جام

د سرني جام لپاره د کوربه توب امتیاز د انګلستان او ویلز په برخه دی، چې د نړیوال کرېکټ د لومړي کتار ۸ لوبډلې به کې د جام د ګټلو لپاره سره مخامخ دي دغه لوبډلې په الف او ب ګروپونو کې سره وېشل شوې وې، چې په هر یوه ګروپ کې به څلور لوبډلې وې

د اتلانو جام د تېرو سیالیو ګټونکي او کوربه هیوادونه

۱۹۹۸ - د دغو لوبو کوربه د بنګله دېش [illegible]

هیوادو او اتلولي سویلي افریقا وګټله ۲۰۰۰ کوربه توب د کینیا پر غاړه او اتلولي د نیوزیلنډ په برخه شوه ۲۰۰۲ دغه لوبې په سریلانکا کې

[illegible]

په نیمه پایلوبو کې دالف ګروپ د سر لوبډله د ب ګروپ له دویمې لوبډلې، او د ب ګروپ د سر لوبډله د الف ګروپ له دویمې لوبډلې سره مخامخ وې.

له نیمه پایلوبو څخه دوې غوره لوبډلې هندوستان او انګلنډ پایلوبې ته ووتې او هغه به سره د اتلولی د ګټلو لپاره سیالي وکړي.

د اتلانو جام د سرنیو لوبو مهال وېش:

لومړۍ لوبه (الف ګروپ) جون ۶، د پنجشنبې ورځ هندوستان او سویلي افریقا (هندوستان وګټله)

شوای ګټلې او له لوبو و ایستل شو بوولسمه لوبه (ب ګروپ) د جون ۱۶، یکشنبې ورځ انګلستان او نیوزیلنډ ترمنځ وه، چې دا هم انګلستان وګټله او نوی زیلنډ له لوبو ووت دولسمه لوبه (ب ګروپ) د جون ۱۷، دوشنبې ورځ استرالیا او سریلانکا ترمنځ وه، چې سریلانکا وګټله او استرالیا ته یې سخته ماتې ورکړه، که دا لوبه استرالیا ګټلې وای، نو نوي زیلنډ ته بیا هم د بلې لوبې چانس و، خو استرالیا یې په سخته ماتې وخوړه، په دې لوبه کې لومړی سریلانکا منډو جوړولو ته ملا وتړله

[illegible]

د عینو مېنې لوبډلې د کندهار د فوټبال اتلولي ترلاسه کړه

په کندهار کې د عینو مېنې فوټبال لوبډلې په پایلوبه کې د لوی احمدشاه بابا ښاري لیسې فوټبال لوبډلې ته په ماتې ورکولو سره د کندهار د فوټبال د اتلولی جام پورته کړ. د کندهار په کې د فوټبال لوبې مینه عبدلي کول او د کندهار لپاره د یوې قوي فوټبال لوبډلې پالنه وه. د یادو لوبو لیدلو ته په زرګونه کندهار په احمدشاهي لوبغالي کې زرګونه د فوټبال لېدارچیان راټول او دواړې

احمدشاهي لوبغالي کې د فوټبال دغه ټورنامنټ یو نیم میاشت مخکې د ۱۲ الف لوبډلو ترمنځ پیل شوی و چې پایلوبه یې د احمدشاه بابا لیسې او عینو مېنې لوبډلو ترمنځ ترسره شوه. احمدشاه بابا لیسې فوټبال لوبډله ونه توانېده چې په لوبه کې له خپلې اتلولی دفاع وکړي او پایلوبه یې دوه د یوه ګول په مقابل کې د عینو مېنې ځوانې لوبډلې ته وبایلله. د دغه ټورنامنټ له جوړېدو څخه هدف د ځوانانو په منځ حواوي ته یې په خپلو چکچکو او ولولو سره بدرګه کولې. د ځوانانو د تشویق او غوره فوټبال لوبډلې د ټاکنې په موخه دغه ټورنامنټ د کندهار اولمپیک آمریت په نوښت او د کندهار ولایت مقام او ښاروالۍ ریاست په تخنیکي او مالي کومک سره جوړ شوی و. تر پایلوبې وروسته د ټورنامنټ پر غوره ټیم، لوبغاړو او مېنځرانو تحایف او جوایز هم ووېشل شول او په دې توګه یې ته بنو کارکړګیو څخه ستاینه وشوه

د فوټبال د نړۍ غوره ستوری میسي د مالیې په نه ورکولو تورن شو

د نړۍ د فوټبال یو له حورا تکړه لوبغاړو څخه لیونل میسي په اسپانیا کې په دې تورن شوی چې نږدې پنځه میلیونه ډالر یې د مالیې په توګه نه دي ورکړي. د ارجنټاین د ملي لوبډلې او د اسپانیا د بارسلونا کلب لوبغاړی لیونل میسي له مالیې وروسته د کال ۱۶ میلیونه یورو تنخوا اخلي خو اوس پر ده او د ده پر پلار تور پورې شوی چې د اسپانیا حکومت ته یې تر خلورو میلیونو یورو ډېرې د مالیې په توګه نه دي ورکړي پر ۲۵ کلن میسي او د ده پر پلار دا تور دی چې د ۲۰۰۷ کال څخه تر ۲۰۰۹ کال پورې یې د مالیې په اسنادو کې جعل کاري کړې ده. میسي دا څو یم کال دی چې د نړۍ د کال غوره فوټبال لوبغاړی نومول کېږي. ده تر اوسه پر دغو تورونو څه نه دي ویلي خو د میسي په فیسبوک پاڼه کې وروسته دا ولیکل شول چې ده تل د مالیې اسناد او فورمې ډکې کړې او سپارلې دي. د

ده کالنی معاش دومره دی چې د نړۍ له حورا شتمنو لوبغاړو یې بولي خو ورځې وړاندې بارسلونا ته نږدې یوه څارنوال په محکمه کې د میسي پر ضد شکایت ثبت کړ. رپوټونه وايي چې که چیرې قاضیانو دا شکایت ومانه نو له هغه وروسته به پر میسي رسمي تور پورې کېږي. پر میسي او پلار یې دا شک شوی چې د

جبل عکس د جبرالټر د حمونو لګښتونه یې له اسپانیا دباندې په یوراګوای او بلیز هیوادونو کې له شرکتونو سره ثبت کړي چې په دې توګه مالیه پرې ورنه کړي. د اسپانیا د یوه حبري اژانس له رپوټ سره سم که پر میسي دا تورونه ثابت شول نو له حورا لوبې جریمې او ان شپږ کاله قید سره مخامخېدای شي.

که پر میسي دا تورونه ثابت شول نو له خورا لوبې جریمې او ان شپږ کاله قید سره مخامخېدای شي

برازیل د کنفدرېشن کپ لومړۍ مسابقه وګټله

په برازیل کې د کنفدرېشن کپ په نوم د فوټبال د سیالیو په لومړۍ مسابقه کې کوربه هیواد برازیل جاپان ته درې پر صفر ماتې ورکړه. د جاپاني لوبغاړو روحیه هغه وخت مراوې شوه چې برازیلي لوبغاړي (نیمارلي) د لوبې په درېیمه دقیقه ګول وواهه. دوهم ګول هم په لومړۍ نیمایي کې ووهل شو خو له لومړۍ نیمایي وروسته جاپاني لوبغاړو په دوهمه نیمایي کې ښه لوبه وکړه، دګول وهلو ډېرې هڅې یې وکړې. جاپانیان په خپلو هڅو کې په بریالي نه شول بلکې د لوبې په وروستیو شېبو کې یې درېیم ګول وخوړ په دې لوبه کې د لومړي ځل لپاره له ټکنالوژۍ (لاین ټکنالوژي) څخه کار اخیستل کېږي. دا مسابقه په داسې حال کې کېږي چې برازیل راتلونکي کال د فوټبال د نړیوالو اتلولیو کوربه توب ته تیاري نیسي د دغو سیالیو لپاره برازیل پر لوبغالو او د لسګونو زره میلیونو مېلمنو د پالنې لپاره د بیلابیلو تاسیساتو پر جوړولو ډېرې پیسې لګولې او لا یې هم لګوي، خو یو شمېر برازیلیان د حکومت پر مصرفونو انتقاد کوي.

وايي چې د لوبغالو په ځای دې روغتونونه جوړ کړي. د جاپان او برازیل د مسابقې په وخت هم له لوبغالي دباندې زر ته په مظاهره کې راټولېدل چې خپل اعتراض څرګند کړي. د راتلونکي ۲۰۱۴ کال د جون له ۱۲ د جولای تر ۱۳ به د فوټبال نړیوال کپ سیالي په برازیل کې وشي. دا به دوهم ځل وي چې د فوټبال د نړیوال کپ سیالي په برازیل کې ترسره کېږي. لومړی وار په ۱۹۵۰ کال برازیل د فوټبال د نړیوال کپ کوربه و. همدا راز په یاد کې ته چې په ۲۰۱۶ میلادي کال د برازیل ریو ډي جنیرو ښار د المپیک کوربه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

Genycomastia

تعریف عبارت از نشونمای سلیم انساج ثدیه درنزد طبقه ذکور میباشد این مرض بصورت نادردر نزد اطفال نیز رخ میدهدوهمچنان میتواند بصورت یکطرفه ویادوطرفه واقع شود

Genycomastiaمیتواند از سبب عوامل مختلف از قبیل امراض میتابولیکی عوارض جانبی بعضی دواها کمبود طبیعی بعضی هورمون ها از قبیل تستسترون ودراثر مصرف بیش از حد مواد پروتینی بوجود میآید. این حادثه در75%واقعات بصورت خود به خودبدون تداوی بالخاصه از بین میرود

اعراض وعلایم اعراض این مرض عبارت ازموجودیت یک تورمTendernessاحساس سنگینی یک کتله درد ناک ویایک کتله بدون دردمیباشد این حادثه بعضی وقت ها الی چندین سال بدون اعراض بوده وهم چنان این حادثه به مرور زمان درصورتیکه بدون تداوی بماند به کانسر تحول می نماید

تشخیص مرض بخاطرتشخیص این مرض باید تمام امراض ثدیه بشمول ابسی ثدیه کانسرثدیه - Mastitia Chest wall lipomaسیست درموتیدی سیستcebacealهماتوم ثدیهchest wall fat necrosضروری میباشد معایناتی که بخاطر تشخیص این حادثه توصیه میگرددعبارتند ازالتراسوند Mamography-Needle aspiration biopsyکلیشه صدری واجرای معاینات کبدی وکلیوی بخاطرردمیتاستاز

جسامت کتله این حادثه ازنقطه نظر جسامت به چهار Gradeتقسیم میگردد

1 Gradeدرین کتګوری جسامت کتله(0-3)سانتی متربوده و skin Elevationموجود نمی باشد

2 Gradeدرین کتګوری جسامت کتله(3-6)سانتی متربوده و Skin Elevationموجود نمیباشد

3 Gradeدرین کتګوری جسامت کتله زیادتر از6سانتی متر بوده Skin Elevationموجود میباشد

4 Gradeدرین کتګوری جسامت کتله بسیار بزرگ بوده که به اساس معاینات فزیکی به اسانی تشخیص میگرددویکنوع تناظر صدری موجود میباشد

تداوی این حادثه سه نوع تداوی دارد تداوی طبی-تداوی جراحی-ورادیولوترابی

1- تداوی طبی برای این مرض معمولاً برای یک سال توصیه میگردد که در ینصورت از دوا های ضد التهاب مازساحه وعدم استفاده از مواد پروتینی میباشد

2- برای تداوی جراحی مرض معمولاً ازدو پروسیجر ذیل استفاده میگردد

a-Sub cotaneus Mastectomy
b-Liposuction Assissted Mastectomy

3-درتداوی نوع رادیوتراپی معمولاً از دوا بنامTamoxifenاستفاده میگردد

اختلاطات تداوی مرض تشکل هماتوم انتان زخم-تشوش حسیت طرف-غیر متناظربودن یک طرف صدر-نکروزقسمت Areolaثدیه وتشکل یکنوع Pain ful scarمیباشد

ترینر متخصص جراحي رنځورمل
نسیمه اعظمي

نقش کاندم در وقایه از امراض زهروی جنسی وحمل

با انکه طفل یک تحفه خداوندی ونعمت بزرگ است اما تربیت وپرورش آن ،فراهم نمودن شرایط بهتر صحت،تعلیم وتربیه،رشدونمووتغذی از مسئولیت های والدین می باشد در شرایط کنونی بر آمدن از عهده این مسئولیت ها به اقتصاد و حوصله مندی زیاد ضرورت دارد از طرف دیگر تولدات زیاد و پیهم باعث متضرر شدن صحت طفل ومادر نیز می گردد ازین لحاظ تطبیق پروګرام های حمایه طفل و مادر وپلان گذاری خانواده (فاصله دادن بین ولادت ها)برای یک فامیل که به صحت ، اقتصاد و آینده درخشان خود و کشور خود می اندیشد ، ضروری می باشد جهت بدست اوردن این مامول ذرایع و طریقه های متعدد موجود است که در اینجا تنها در مورد نقش کاندم در وقایه امراض جنسی و حمل ذکر می نمایم طریقه های مختلف جهت جلوگیری ازحمل وجود دارد وتنهااستفاده ازکاندم (به اصطلاح عامه پوش یاپوقانه) برعلاوه جلوګیری ازحمل ازانتقال امراض جنسی نیزجلوگیری مینماید. درابتداء قرن هژدهم ازکاندم های استفاده میگردید که ازروده های حیوانات ساخته میشدند . کاندم های مدرن اکثراً ازجنس لاتکس (latex) یاراپرانداشخاصی که باراپرحساسیت دارندمیتوانندازپوش های پلاستیکی که از Polyurethaneساخته شده است استفاده نمایند،که رول آن دروقایه حمل وامراض جنسی باپوش های رابری یکسان میباشد. کاندم لاتکس برای جلوگیری ازحمل ووقایه مرض AIDS ودیگرامراض جنسی بسیارمؤثربوده،به شرط آن که ازآن بصورت درست ودوامداراستفاده گردد. اکثراً امراض جنسی،امراضیکه ازطریق مقاربت جنسی انتقال مینمایند،شامل مرض HIV\AIDS ،گولوریا،سوزاک، ،کلامیدیا،تریکوموناز، HPVامرض ویروسی Papilloma انسان،که منجربه سرطان عنق رحم نیزمیگردد، ،سیفلیس وهیپاتیت میباشند نزدیک به یک میلیون امریکایی به HIV مبتلاگردیده اند.وقایه AIDS حالانظربه هروقت بسیارمهم میباشد،اکثراً انتقال HIV ازطریق مقاربت جنسی صورت گرفته وتخمیناً سالانه با 15 میلیون واقعات دیگرامراض جنسی همراه بوده وداشتن ستراتیژی جهت وقایه این امراض بسیارمهم است. استفاده از کاندم یگانه دلیل برای جلوگیری از AIDS نبوده بلکه جلوگیری از امراض دیگر جنسی یک دلیل مهم برای استفاده از کاندم می باشد. کاندم ازبسیاری امراض شما را محافظه نموده و در مقابل امراضی که توسط مقاربت جنسی انتقال می یابد بسیار مهم بوده به خاطری که اکثر این امراض باعث اختلاطات جدی می گردند ، ازعقامت نامرګ ومیر ، وقایه AIDS بسیار مهم بوده به خاطریکه HIV/AIDS یک مرض تهدید کننده حیات بوده ومقاومت بدن شخص مریض را در مقابل امراض ساری پایین می آورد. مطالعات لابراتواری نشان داده که کاندم لاتکس یک مانع موثر درمقابل HIV ودیگر امراض جنسی می باشد وقتیکه درهرمقاربت جنسی ازآن استفاده گردد، مخصوصاً نزدکسانیکه یک همبستر سالم ودیگری مصاب مرض باشد. مطالعات نشان داده که میزان پاره شدن کاندم درامریکا،2% بوده وعلت آن استفاده نادرست بوده نه کیفیت خراب کاندم استفاده از موادلشم کننده چرب، حرارت وروشنایی آفتاب باعث تضعیف وپاره شدن کاندم می گردد. کاندم تاریخ تیر شده زودپاره میگردد وهمچنان کاندم توسط دندان ها وناخن ها نیز پاره شده می تواند. کاندم را میتوان بصورت رایگان ازکلینیک های انجمن رهنمای خانواده بدست آورده ودردواخانه ها نیز به قیمت نازل قابل دریافت است

رنځوریار دوکتور روزا تقدیر ترینر
متخصص نسایی ولادی

باز هم آتش سوزی ده ها دکان را به کام خود برد

عوامل دقیق این نوع آتش سوزی ها باید روشن گردد وبرای جلوگیری آن تدابیر لازم گرفته شود فقط چند روز پیش خبری را مبتنی برآتش سوزی از یکی از تلویزیون های خصوصی شنیدم یک مارکیت تجارتی که اکثریت دوکان های آن لباس فروشی و سایر اموال تجارتی بود در لیسه مریم واقع خیرخانه مینه شهر کابل طعمه حریق گردید. بقول شاهدان عینی هیچ دوکان این مارکیت سه منزله بدون خساره نمانده وده ها ملیون دالر به این دکانداران خساره رسیده است. اگر به سال های گذشته نگاه کنیم حریق دکاکین یک

مارکیت تجارتی در هرات ، حریق دکاکین یا مارکیت تجارتی قالین مزار شریف وبه همین ترتیب دکاکین مندوی کابل و حریق تعداد از شرکت های گاز در شرق شهر کابل و دکاکین شهرجلال آباد یکی پی دیگر باعث صدها ملیون دالر خسارات مالی گردیده وهمچنان تلفات جانی رانیز به جاگذاشته است وعلت آتش سوزی آن درهمان آغاز شارتی برق ، انفجار بالون گاز وغیره عنوان شده است ما نمی گوییم که این عوامل نمی توانند باعث آتش سوزی یا حریق گردد ولی این آتش سوزی ها میتواند عوامل دیگر نیز داشته باشد که به تحقیق بیشتر نیاز دارد. مسوولین امنیتی ما باید وقوع چنین حوادث ناگوار را جدی بگیرند و درزمینه تحقیقات وسیع وگسترده را انجام دهند ونتایج آن را با مردم شریک سازند تا مردم بدانند که علت این آتش سوزی ها که درحقیقت زمینه کشته شدن وزخمی شدن صد ها تن را مساعد ساخته وملیون ها دالرخساره را نیز به میان آورده است مردم در زمینه حق دسترسی به معلومات را دارند گرچه علت ودلیل پخته این نوع حادثات هنوز در پرده ابهام است ویا اینکه به یاد فراموشی سپرده شده است ولی میتوان از طریق تحقیقات دقیق سرنخ این نوع حوادث را دریافت کرد. ما از مردم میخواهیم تا درزمینه با مسئولین پولیس ویا دیگر نهادهای مسئول معلومات شانرا شریک سازند درپهلوی آن تعداد از همشهریان ما از دیر رسیدن اطفائیه نیز شکایت دارند وآنرا یک اداره کاملاً مسلکی نمی دانند. به باور ما اگر علت وعوامل این نوع آتش سوزی های بزرگ ریشه یابی گردد تا حد ممکن میتواند در قسمت مصئون ساختن ساحات تجارتی کمک کند و خطرات را کم سازد و هم اتخاذ تدابیر لازم میتواند خطرات اینگونه آتش سوزیها را کاهش دهد

نیک محمد آزاد

افغان اعلانات

اداره ملی حفاظت محیط زیست چهار عراده وسایط که دو عراده صرف مودل 1994/1993 جاپانی ودوعراده والګاه روسی مودل 2003 میباشد لیلام می نماید. اشخاص ادارات وشرکت هائی که خواهش اشتراک را درجلسه داوطلبی داشته باشند درخواست های خویش را به ریاست تهیه تدارکات وخدمات اداره ملی حفاظت محیط زیست واقع پروان دوم عقب پوهنتون کاردان بسپارند وخود شان به تاریخ 1392/4/4 ساعت 9 بجه قبل ازظهر به اداره ملی حفاظت محیط زیست حضور یابند وسایط متذکره را می توانند ملاحظه نمایند

◊◊◊◊

وزارت انرژی واب ازداخل بودجه خویش میخواهد کار پروژه
Chamkani Small Hydro Power project IFB No-MEW/009-92/ICB
را به داوطلبی میگذارد

شرکت های واجد شرایط موسسات دولتی وغیردولتی که خواهش قرارداد انرا داشته باشند به ریاست تهیه وتدارکات وزارت انرژی و اب واقع ستاتوریم سرک دارالامان مراجعه شرطنامه را از مدیریت قراردادهای بین المللی اخذ نموده خود ویا نماینده با صلاحیت شان درساعت 10 قبل ازظهر ومورخ 20 جولای 2013 که مطابق 1392/4/29 میشود درمجلس افرگشائی طبق رهنمود شرطنامه شرکت نماید تضمین طبق مقررات اخذ میگردد

◊◊◊◊

قوماندانی امنیه ولایت پروان نظر به هدایت مرکز ترمیم وکانکریت ریزی صحن مدیریت اطفائیه مربوطه وسایر ضرورت ان را عقد قرارداد مینماید

شرکت های ساختمانی راجستر شده وموسسات که حداقل سه سال تجربه کاری داشته باشند وخواهش عقد قرارداد انرا داشته باشند درخواست های خویش را به مدیریت تهیه وتدارکات داخل قرارگاه قوماندانی امنیه ولایت پروان عقب بلاک مدیریت لوژستیک جوار طعامخانه جدید بسپارند وخود شان ازنشراعلان الی بیست ویک روز کاری که اخرین روز داوطلبی میباشد حاضر شوند شرطنامه ومشخصات را میتوانند ملاحظه نمایند تضمین اخذ میگردد

◊◊◊◊

ریاست دیوان مدنی محکمه حوزه سوم شهرکابل به اطلاع عوض علی ولد میرزا علی ساکن قسمت الف خوشحال مینه مربوط حوزه پنجم شهرکابل میرساند تاجهت دعوی حقوقی عبدالهاشم ولد عبدالنبی وکیل شرعی ورثه علم جان ازنشراعلان الی پانزده روز به ریاست دیوان مدنی محکمه حوزه سوم شهرکابل حاضر شود درغیران درغیاب وی فصیله صادر وانگاه حق شکایت را نخواهد داشت

◊◊◊◊

مدیریت اراضی ولسوالی سروبی موازی 520 مترمربع املاک دولت واقع شیرخان گج را ماهانه مبلغ 2000 افغانی سالانه مبلغ 24000- افغانی برای مدت پنج سال با عصمت الله ولد نعمت الله به اجاره می دهد. اشخاص وافرادی که خواهش مزایده انرا داشته باشند ازنشراعلان الی ده روز به مدیریت اراضی ولسوالی سروبی مراجعه نمایند

◊◊◊◊

مدیریت اراضی سروبی موازی 300 مترمربع املاک دولتی واقع کخ شیرخان را برای مدت پنج سال به اجاره می دهد. اشخاصی که خواهش اجاره گرفتن انرا داشته باشند ازنشراعلان الی بیست ویک روز به مدیریت اراضی سروبی مراجعه نمایند

◊◊◊◊

شرکت وست لند جنرال تریدنگ به یک تن محاسب که دارای دوسال تجربه کاری وبه لسان انګلیسی وکمپیوتر بلدیت داشته باشد ضرورت دارد

علاقمندان کار میتوانند CV خویش را به ادرس کارته سه سرک 19 خانه نمبر 842 به ایمل bedel yahoo.com Kabul@ ارسال نمایند ویه به شماره های ذیل 0796581526 ویا 0799320905 تماس حاصل نمایند

◊◊◊◊

شاروالی شهرچاریکار درنظر دارد که قسمت هایی از جاده های داخل شهر را مطابق نورم تخنیکی و فنی تنویر نماید. بنآ به اطلاع شرکت های راجستر شده داخلی که جواز معتبر داشته باشد رسانیده میشود تا درخواست های شانرا جهت اخذ افر به شاروالی شهرچاریکار تقدیم نمایند وخود شان ازنشراعلان الی بیست ویک روز غرض داوطلبی وافرګشایی به شاروالی شهر چاریکار نزد هیئت حاضر گردند شرطنامه را ملاحظه نموده تضمین اخذ میگردد.

د افغانستان وسله وال ځواکونه د ولس...

کاربوهان دا اندېښنه څرګندوي چې لا اوس هم زموږ وسله وال پوځ د مجهزو او مدرنو وسلو له کمښت سره مخامخ دی او دغه راز د افغانستان هوائي ځواکونه، جنګي مچهزې چورلکې جټ او ځارګرې الوتکې په خپل واک کې نه لري چې په هوائي برېدونو کې له ځمکنه پسابې همغه شان کار ترې واخلي چې دغه کار يوه تشه ګڼل کېږي که څېرنه د افغانستان د وسله والو ځواکونو دغه تخنیکی نه ړکه شي او زموږ وسله وال ځواکونه پرمختللې او مدرنې وسلې ترلاسه کړي، نو ښه باور لرو چې د افغانستان وسله وال ځواکونه به په سیمه کې یو ډېر غښتلی او پیاوړی ځواکوي تکرار باید وویل شي چې افغانان پر خپلو دغو ښو وسلوالو ځواکونو باندې ویاړي او د افغانستان د خاورې د بشپړتیا په دفاع او د سولې په ساتنه کې يې ګټور بولي، ځکه د خپل پوځ ملاتړ کوي او هېڅکله يې یواځې نه پرېږدي

په شعر کې د موسيقي ...

جانبي، داخلي او معنوي موسيقي همغاړې شوې وي. او طبيعي ده چې بود دربو په وړاندې کمزوري دي

جانبي موسيقي:

لکه څنګه چې يې له نوم څخه په ډاګه کېږي، د شعر په يوه څنګ کې راځي. پښتو، فارسي او اردو شعرونه له عربي شعرونو څخه د جانبي موسيقي په برخه کې دغه يو امتياز لري چې پر قافيې سربېره رديف هم لري، رديف له قافيې وروسته راځي او تکرارېږي، تکرار په خپله موسيقي ده، خو چې د الفاظو په انتخاب کې خيرنه شوې وي، د همېش له پاره رديف داسې کلمې ټاکل کېږي چې اسانې او خوږې وي.

د قافيې موسيقي هغه مهال نوره هم پسې شرنګېدلې شي چې د مضمون په خدمت کې ودرېږي. د تورو او حرکتونو ترمنځ يې تشابه موجوده وي او له مضمون سره يې معنوي تړون غښتلی وي، خو د اورېدونکي او لوستوال زړه ته نږدې او عاطفي اړخ يې راوپاروي. بيروني وايي « انساني نفس هر هغه شي ته ليوالتيا ښيي چې ترمنځ يې نظم او تناسب موجود وي او له هر هغه شي نه مخ اړوي چې مبتذل او شيندل شوي وي »

د عربي ژبې يو صوفي شاعر بوصيري په خپله مشهوره قصيده کې وايي:

فا الدر يزادد حسنا وهو منتظم
وليس ينقص قدرا غير منتظم

که مرغلرې امېل شي نو ښکلا يې زياتېږي، خو که خورې ورې پرتې وي نو بيا هم خپل ارزښت لري او شعر په ارزښتونو خبرې نه کوي، شعر ارزښتونه، نه بلکې ښکلا جوړوي او ښکلا ته انساني نفس ډېر ليواله وي که کلمات خورې ورې مرغلرې فرض کړو، نو شعر يې هغه ورېښمين تار دي چې تنظيموي يې، او ترمنځ يې تناسب ساتي او دا هغه څه دي چې ښکلا زېږوي. او که د شعر د اجزاو ترمنځ اړيکه هر څومره منظمه او محکمه وي نو هغومره ورته ليوالتيا ډېرېږي، او که د دې پر عکس وي نو ليوالتيا په کې کمېږي، قافيه د شعر په دغه نظم کې خورا مهمه ونډه لري، ځکه چې په همدې باندې د هر بيت موسيقي وېده کېږي، او دا د بيت د موسيقي هغه وروستی اهنګ دي چې په زړه کې د يا اورېدو تلوسه راژوندۍ کوي.

کاروان صاحب وايي:

راشه د رحمت بارانه بيا اخيستي اور دي
ژوند لکه د کلي د چينار اخيستي اور دي

تاسې په دغه بيت کې وګورئ چې د قافيې موسيقي تر نورو کليمو خوږه او شرنګېدلې ده، رديف يې« اخيستي اور دي» چې د رديف او قافيې ترمنځ قوي اړيکه رامنځته شوې ده، او بيا د نورو کليماتو او د قافيې ترمنځ اړيکه هم غښتلې ده،او دغه هنر يوازې د مخکښو او نوښتګرو شاعرانو پلوې کوي،په پورتني بيت کې دغه نظم او اړيکې په ټوليزه توګه يوه خوندوره موسيقي رامنځ ته کړې ده.

داخلي موسيقي:

په شعر کې داخلي موسيقي د تورو په مواصفاتو او د ترکيبونو په اهنګين جوړښت پورې تړلې ده،که شاعر په مهارت سره دغه کليمات او ترکيبونه وکاروي، نو د لوستوال او اورېدونکي احساس ته کوزېږي او ژوره اغېزه پرې شيندي، داخلي موسيقي په لفظي ښکلا پورې تړاو پيدا کوي، خو په دې شرط چې د تکلف او تصنع نه خالي وي.

همدا لامل دی چې کله موږ يوه شعرې توټه بلې ژبې ته ژباړو، نو هغه خوند او رنګ يې نه پاتې کېږي ځکه چې داخلي موسيقي نه ژباړل کېږي

راځي چې دې بيت ته لږ تم شو:

ګلاب،ګلاب لبمې زانه په سرو ونو کې وړې
ميرات شي، خوانيمرګ شي، مړ شي جنګه خوانيمرګه

په پورتني بيت کې لفظي او معنوي تکرار بيت ته يوه ځانګړې موسيقي ورکړې ده، لفظي تکرار (ګلاب،ګلاب) او معنوي تکرار (ميرات شي، خوانيمرګ شي ، مړ شي خوانيمرګه) که دغه مفهوم موږ پرځاي پرېږدو او لفظونه ورته بدل کړو، نو شعري خوند او ښکلا به د لاسه ورکړي

حمزه بابا وايي:

يو شور يې د شهرت و چې شوم پيښ په پېښور
حمزه مې په خاموشه هدېرو کې لټوه

په پورتني بيت کې پر جناس سر بېره د تفشي تورې (ش)خلور څله تکرار شوي چې په زړه پورې موسيقي يې زېږولې ده.

همدارنګه کاروان صاحب وايي:

هغه لښې، لښې بابه د اشنا نشته نشته
د مرګي ژرندې ومرې ډېر دي غنمرنګ خوږلي

په پورتني بيت کې تکرار ډېره خوږه موسيقي زېږولې ده.

راځئ چې د همدغه غزل مطلع ورسره پرتله کړو:

وطن د اور په سيند کې لامبي زلمي جنګ خوږلي
د کابل جان د نجونو مرې هم لهنګ خوږلي

تاسې که مطلع او دغه بيت له ځان سره تکرار کړئ، درته به جوته شي چې له مطلع نه په بيت کې موسيقي شرنګېدلې ده او دغه موسيقي ټوله د معنی په خدمت کې ده، معنی او موسيقي سره غاړه غړې شوې دي او په زړه پورې ښکلا يې پنځولې ده

که څېرته موږ د دغه بيت لفظونه بدل کړو او منځپانګه يې په ځاي پرېږدو، دغه خوند او لذت نه راکوي، مثلا که ووايو:

هغه بنايسته اورده بابه د اشنا نشته دي اوس
د مرګي ژرندي ومرې ډېر دي غنمرنګ خوږلي

دلته موږ منځپانګې ته ښېر ورنه کړ، خو د تکرار لفظونه مو په نورو لفظونو واړول، يا په بله وينا، داخلي موسيقي مو رنګه کړه او مفهوم مو پر ځاي پرېښود، خو اوس هغه خوند او شرنګ نه لري، نو يې له شکه موسيقي د شعر اساسي توکي دي، خو دا هر څه د شاعر په مهارت پورې تړاو لري چې دغه داخلي موسيقي څنګه څنګ په څنګ ږدي.

معنوي موسيقي:

ياده مو کړه چې د لفظي صنايعو په نتيجه کې خوږه موسيقي زېږي، نو په معنوي ښکلا کې معنوي موسيقي پرته ده او دا هم د شاعر په مهارت او د هنر په خواک پورې تړلې ده، حمزه بابا وايي:

وروځې، لېمې، زلفې بابه پښتانه
څنګه يو ځاي شول پښتانه، پښتانه

په پورته بيت کې د مراعات النظير صنعت کارول شوي دي په بديعي اصطلاح کې کله چې شاعر په خپل شعر کې داسې کلمې راوړي، چې ترمنځ يې تناسب او نږدې والې موجود وي، مراعات النظير يې بولي په پورتني بيت کې وروځې، لېمې، زلفې او بابه يو له بل سره تناسب او نږدې والې لري او يوه ځانګړې موسيقي يې جوړه کړې ده، چې معنوي موسيقي ورته وايي .

طباق او تضاد هم معنوي موسيقي رامنځ ته کوي، ديوې قوې کلمې راوړل د هغې ضد په ذهن کې معکوسوي او متنبي وايي د ضد ښکلا ضد څرګندوي، او دا د کلماتود منفي تناسب يو ډول دي، منفي ورته ځکه وايي چې په ذهن کې د يو شي له تصور سره د هغه ضد متصور کېږي ، د دوزخ په اورېدو د جنت کلمه په ذهن کې انځورېږي.

حمزه بابا وايي:

نه راته سبا سبا کوه زه به بېګاه کړم
پرېږده چې لوزونه د د روغو دي ريښتيا کړم

په پورتني بيت کې «سبا » او «بېګاه» دوه متضادې کلمې دي چې د يوې په اورېدلو بله په ذهن کې متصوره کېږي او همدغو کلمو موسيقي هم رامنځ ته کړې ده چې معنوي موسيقي يې بولي يا هم د حمزه بابا په لاندې بيت کې د ايجابي او سلبي تضاد نمونه راوړو.

تا چې سبا وکه سبا نه راځي
راشي په هر چا خو په ما نه راځي

په لومړي بيت کې (تا چې سبا وکه ، سبا نه راځي، همدا رنګه د (راشي) او (نه راځي) ترمنځ تضاد موجود دي.

او همدغه تضاد خوږه او ځانګړې موسيقي رامنځ ته کړې ده دهمدغه غزل په مقطع کې وايي:

عشق دي لکه وخت اوسه حمزه په کې
تل وي په تګ ښېرته په شا نه راځي

په پورتني بيت کې موسيقي ډېره خوندوره ده، ښځې داسې ده لکه رباب، منګۍ، او باجه چې سره همغاړې موسيقي رامنځ ته کړي، کټ مټ د سمندر څپو ته ورته موسيقي لري، چې کله پرې کښتي او يا هم لامبوزن تېرېږي، نو يو ډول خوند ترې اخلي

په شعر کې موسيقي د شعر روح دي او هېڅکله هم کوم شعر له موسيقي څخه خالي نه وي، خو کله چې هم کوم شعر د موسيقي له نعمته بې برخې وي، بيا يې خوند او مزه له منځه ځي، که موږ او تاسې د الفت صيب شعرونه وګورو د معنا او يا هم د استاذ شپون په وينا له منځپانګې نه مالامال دي، خو موسيقيت نه لري، نو ځکه يې له شعر نه نثر رابانديز بهه لګېږي، د استاذ شپون صيب نثر هم د پيښوريانو په اصطلاح حد کوي، خو شعر يې بيا د نثر په پرتله خوندور ځکه نه دي چې موسيقيت يې کمزوری دي . د کاروان او درويش درانې په شعرونو کې ماته همدغه توپير ښکاري، دواړه د دې عصر د پښتو مخکښ شاعران او ديو لاس ګوتې دي خو د شعري موسيقي په برخه کې يو له بل نه توپير لري او د همدغې موسيقي له لارې موږ يو له بله جلا کولي شو.

شرر سابې جلال اباد روغتون

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځپاڼه
هیواد
HEWAD DAILY

د ۱۳۹۲ ل د غبرګولي ۲۹ مه د ۱۴۳۴ ق د شعبان المعظم ۱۰ مه د 19/6/2013

د بهرنیو اسعارو په مقابل کې د افغانۍ بیه

دکابل د شهزاده سرای د صرافانو د رییس د معلوماتو له مخې، پرون له غرمې مخکې د بهرنیو پیسو په مقابل کې دافغانۍ ارزښت په دې ډول و

يو امريکايي ډالر پيرودل په 55/85 افغانيو پلورل په 55/90 افغانيو
يو انګليسي پوند پيرودل په 86/40 افغانيو پلورل په 86/50 افغانيو
د امارتو يو درهم پيرودل په 15/10 افغانيو پلورل په 15/15 افغانيو
يو يورو پيرودل په 74/30 افغانيو پلورل په 74/40 افغانيو
يو سعودي ريال پيرودل په 14/80 افغانيو پلورل په 14/85 افغانيو
زر هندي کلداري پيرودل په 980 افغانيو پلورل په 990 افغانيو
زر پاکستاني کلداري پيرودل په 557 افغانيو پلورل په 558 افغانيو
زر ايراني تومانه پيرودل په 16/40 افغانيو پلورل په 16/50 افغانيو

د هوا حالات

کابل	چارشنبه	لمر	لوړه 30°C	ټيټه 16°C
	پنجشنبه	لمر	لوړه 34°C	ټيټه 17°C
کوټه	چارشنبه	لمر	لوړه 34°C	ټيټه 18°C
	پنجشنبه	لمر	لوړه 36°C	ټيټه 20°C
پېښور	چارشنبه	لمر	لوړه 36°C	ټيټه 24°C
	پنجشنبه	لمر	لوړه 40°C	ټيټه 26°C

افغانستان د نړیوالو رسنیو په هنداره کې

په دوحه کې طالبانو ته د دفتر د پرانیستلو ملاتړ شوی دی

فارن پاليسي خپرونه ليکي: چې افغانستان، امريکا او د پاکستان حکومت د سولې د مذاکرو د بريالیتوب لپاره په دوحه کې د طالبانو د دفتر د پرانیستلو ملاتړ کړی. يو شمېر کسان دا فکر کوي چې؛ که طالبان له وسله والې ډلې په قانوني سياسي ډلې بدل شي دا به د افغانستان د سولې د پروسې لپاره لومړی مهم ګام وي. خو تر اوسه د روغې جوړې لپاره هڅې يوازې په خبرو او شعارونو پورې محدودې پاتې شوې دي. د فارن پاليسي په ليکنه، داسې هيڅ شواهد نشته چې څرګنده کړي، د طالبانو رهبري د سولې د موافقې لپاره رضايت لري يا دې کار ته مجبوره ده. په عين وخت کې جمهور رئيس حامد کرزی چې غواړي نوم يې د سولې د پيګوونکي

يوازې په هغه وخت کې بريالیتوب ته رسيدلای شي چې واقع بينانه اهداف ولري، په ګډه وړاندې ولاړ شي. يوه څرګنده ستراتيژي ولري، ملي وحدت موجود وي او له حوصلې څخه کار واخيستل شي. وال سټريټ ژورنال ليکي جمهور رئيس حامد کرزي په پاکستان کې د وسله والو پر ضد د بې پيلوټه الوتکو له حملو سره شديد مخالفت څرګند کړ. په غير مترقبه ډول د ولسمشر حامد کرزي دا څرګندونې داسې ښکاره شوې چې د هغه له پخوانيو خبرو سره په ټکر کې دي چې؛ له امريکا يې غوښتنه کوله ! په پاکستان کې د وسله والو د ځالو د له منځه وړلو لپاره نور جدي اقدامات وکړي. وال سټريټ ژورنال د ولسمشر کرزي د مطبوعاتي دفتر د اعلامي

FP
Foreign Policy

په توګه ثبت شي، تر ۲۰۱۴ کال مخکې چې د خدمت موده يې پای ته رسيږي، هڅه کوي د سولې يوه موافقه ترلاسه شي. فارن پاليسي وايي، وسله والو طالبانو هم تر يوه حده په اسلو کې د خوږ ځاږي له هغو سره همکاري کړې، خو ولې دوی هغو تر اوسه هيڅ نتيجه نه ده ورکړې. د فارن پاليسي خپرونې د دې په ځواب کې وايي، دا څکه چې د تولې پروسه د غير واقعي توقعاتو ښکار شوه. د روغې جوړې لپاره داسې هڅې چې؛ هغه واضح اهداف او ستراتيژي ونه لري د کب نيولو لښ چنګک ته ورته وي څکه نښو خبرو ته هڅول د ناکامی سبب ګرځي دا خبري

له مخې د پاکستان له خپو تګوبرو سره د هغه د مرګ دا برخه چې؛ زه په پاکستان کې د بې پيلوټه الوتکو د حملو پلوي نه کوم زه يې مخالف يم؛ يا خبره کړې ده. وال سټريټ ژورنال ورځپاڼه وايي چې؛ امريکا د پاکستان په قبايلي او نورو سيمو کې د القاعده شبکې، د ترورستانو، د افغان او پاکستاني وسله والو پر ضد عملیات کوي. د وال سټريټ په خوانه، سره له دې چې د امريکا په مشرۍ، له ترورېزم سره د مبارزې اوسنۍ ماموريت د راتلونکي کال په پای کې ښيږي؛ خو امريکا يې چارواکي وايي چې د ترورېزم ضد دا عمليات دوام وکړي

په هغه فطري ميراني سره چې لوی خدای (ج)...

سره د هيواد د امنيت د ساتنې په لاره کې شهيدان شوې دي يادونه وکړم لوی خدای (ج) هغوی ته جنت او کورنيو ته يې جميل صبر په برخه کړي جمهوررئيس د شهيدانو د کورنيو معلولينو او زيانمنو شويو کسانو د حالت ددايمي پوښتنې او څېړنو لپاره ديو غيردولتي ملي مرکز دجوړونو اعلام وکړ او له ټولو هيوادوالو او له ملي سوداګرو څخه يې وغوښتل چې له دغه ملي مرکز سره لازمې مرستې وکړي. حامد کرزي دې ته په اشارې سره چې په نړيوالو کلونو کې دهيواد يو شمېر خوانان د طالبانو په نامه ديرځيو له خوا تېر ايستل شوي او په هيواد يې برید کوي وويل هغه کسان چې په ناپوهۍ سره او نورو ته په خدمت کې ځيل ژوند ته لاسه ورکوي افغانان دي، ميندې، خويندې، ماشومان او کورنۍ لري. دهغوی کورنيو ته د ډاډګيرنې مراتب څرګندوم. جمهور رئيس زياته کړه زما هيله داده چې دطالبومشران بايد په دې پوه شي چې ددې خاورې ځوانان ديرځيو دهغوی لپاره استعمال نه کړي، نه دهوی په خاوري برید وکړي، نه ځيل ماشوم او خور وروڼي، نه د ځيل ژوند برباد کړي او نه د خپلې خاورې نه زيان ورسوي. حامد کرزي داميني مسوليتونو دلېږد د کمېسيون او په تيره يا ددغه کميسيون درييس ډاکټر اشرف غني احمدزي

ملت په ټولو سختو ورځو کې ديو واحد بدن په توګه په سرښندنې سره د خپلې خاورې دفاع کوي او د خپلو ميړنيو ټيکونو وياړنې نود پرخای کوي د هيواد په څنځو سيمو کې د افغانستان له ساتونکو ځواکونو سره د افغان سخو اونارنه و دملاتړ او پيوستون غږ پورته کړ يا وسوداله چې زموږ د ملت اود امنيتي ځواکونو ترمنځ ټرزيږدنونه شته. جمهور رئيس دي په اشارې سره چې افغانستان له ترورېزم سره د مبارزې په لاره کې په زرګونو ته قرباني ورکړې دي وويل دغه قرباني موږ ته ددې حق راکوي چې له نړيوالو ځواکونو او په سر کې يې له امريکا څخه وغواړو چې په افغانستان کې د سولې د تامينولو او د ترورستانو دپټځايونو دځپلو لپاره روښانه او اغېزمن سياست غوره کړي حامد کرزي وويل موږ په دې پوهيږو چې په افغانستان کې د ترورېزم مسئله په سيمه کې جرړې لري په دې لاره کې افغانستان په دې ترڅ کې چې د طالبانو او د سولې د عالي شورا ترمنځ د سولې په خبرو ښکيل شي ... له پاکستانه غواړي چې د ترورېزم په له منځه وړلو کې له افغانستان سره همکاري وکړي ده څرګنده کړه چې له ترورېزم سره ملاتړ، ترورستانو ته د پټځای تامينول نود نړۍ سياست د ويلي په توګه له هغوی څخه کاراخيستل دسوله پرګه ژوندانه دنيوانو پريوالو اصولو پرخلاف دي او به که وليتوب رسبو لا

بهرني لنډ خبرونه

د جي ۸ هیوادونه د سوریې په اړه هوکړې ته ونه رسېدل

جي د آزاد تجارت په اړه د يوه تړون په ترڅ کې ۸۰۰ بيليونه ډالرو ته د ګټې په برخه کې هوسلي راتسخ ته کړي په دې اړه به خبرې د جولای په مياشت کې په واشنګټن کې وشي په دې کار سره به د يورو زون اقتصادي او د اسعارو ټولې لا ... جاپان او امريکا بايد تر هر څارېنت په دوامداره توګه د تورلي پورجې وضعيت ته کړي. د روسيې ولسمشر ولاديمير پوتين د امريکا، فرانسې، او د برتانيا هيوادونو هغه وړانديز په واضح ډول رد کړ چې روسيه دې د سوريې سياسي او پوځي ملاتړ نه کوي. امريکا غواړي چې د سوريې پر هوايي قلمرو بندېز ولګول شي؛ خو مسکو وايي چې په دې برخه کې به د امنيت شورا هره پريکړه ويټو کړي.

جي ۸ د سوريې په اړه کوم تړون ته ونه رسېدل، اوو مخکښو صنعتي هيوادونو او روسيې د جي ۸ په سرمشريزه کې چې په شمالي آيرلنډ کې تر سره شوه د سوريې د سياست په اړه کوم تړون ته نه دي رسېدلي. د امريکا د ولسمشر بارک اوباما او د روسيې د ولسمشر ولاديمير پوتين ترمنځ ليدو کتو هم په دغه حالت کې کوم بدلون نه دی راتسخ ته کړی. په اقتصادي سياست کې ګډونه د لاس ته راوړي دي اروپايي ټولنه او امريکا غواړي

بارک اوباما برلین ته په رسمي سفر لاړ

د امريکا ولسمشر بارک اوباما پرون د برلين له په رسمي سفر لاړ په دغه سفر کې له بارک اوباما سره د هغه ميرمن او دواړې لوڼې ملې دي، په پام کې ده چې هغه به نن د جرمني له صدراعظمې انګلا مرکل سره ووينې. د برانډنبورګ ...

روحاني: د یورانیمو بډاینه نه بندوو

کامیرون: له مالیو نه ورکولو سره باید مبارزه وشي

په برازیل کې لسګونه زره کسان سړکونو ته وتلي

له بهرنيو منابعو څخه

امریکا له طالبانو سره د مخامخ خبرو اعلان وکړ

طالبانو په دوحه کې خپل سياسي دفتر پرانيست.

د پوهنې او فوايد عامې وزيران او د نورو...

د کندهار په ښار کې د استوګنې ديوه ښارګوټي، د لښکرګاه ښار ته څيرمه د پروت ...

هر اړخيز ډول وڅېړي او د خپلو څېړنو ريوټ دې په راتلونکي غونډه کې چې د ...

د فکري مالکیتونو د حقوقو د روزنې ورکشاپ پای ته ورسېد

فدراسیون ژورنالیستان و خبرنگاران

ننی پذيرد. محقق فرزانه حبيبي مسوول بخش اکادمی علوم و فتانه ګيلانی مسوول اجتماع زنان افغانستان نيز ايجاد اين تفاهم پيش برده ميشود وی از سایر نهادها نيز دعوت کرد که عضويت فدراسيون ژورناليستان افغانستان را حاصل نمايند

موږ د قطر دفتر منو، خو تول لوري دې ...

Dr : shamsulhaq Aryanfar, Head of Govt. Dailies
Editor -in-chief: Ahmad Zalmai (Shahbaz)
0700678578
Deputy: Shah Wali "Qarar"

دورځپاڼو رئيس ډاکټر شمس الحق آريان فر ۰۷۹۹۳۲۵۸۵۰
رييس او مسوول مدير احمد زلمی شهباز ۰۷۰۰۰۷۸۵۷۸ ۰۲۰۲۳۰۲۹۳۰
مرستيال شاولي قرار ۰۷۹۹۳۱۴۵۰۶ ۰۲۰۲۳۰۲۱۲۹
سرپرست مسوول سکرتر شيرمحمد نظري ۰۷۷۲۰۳۴۷۱۵
ويراين احمدشاه سخی ۰۷۹۹۵۶۶۲۸۵

کتونکې ډله
• سيديوسف شرعي
• محمد صادق قلندري
• مير محمدي عزيزي
• قسيم آيرون

دورځپاڼې د وېش ځانګه
۰۲۰۲۳۰۰۳۳۷ _ ۰۷۰۷۹۴۰۱۷۱

برېښناليک hewad1948@yahoo.com
چاپځای: د آزادۍ مطبعه

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library